

ÜHINGUÕIGUSE REVISJONI TÖÖRÜHMA ESMANE PROJEKT ARUTAMISEKS
14.10.2019

Mittetulundusühingute seadus

1. peatükk
ÜLDSÄTTED

§ 1. Mõiste

(1) Mittetulundusühing on isikute vabatahtlik ühendus, mille eesmärgiks või põhitegevuseks ei või olla majandustegevuse kaudu tulu saamine.

(2) Mittetulundusühingu tulu võib kasutada üksnes põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. Mittetulundusühing ei või jaotada kasumit oma liikmete vahel.

(3) Seaduses võib sätestada erisusi teatud liiki mittetulundusühingute asutamise, tegevuse ja lõpetamise kohta.

~~(4) Mittetulundusühingu ümberkujundamine teist liiki juriidiliseks isikuks ei ole lubatud.~~

§ 2. Õigusvõime

(1) Mittetulundusühing on eraõiguslik juriidiline isik. Mittetulundusühingu õigusvõime tekib mittetulundusühingu kandmisega ~~ärimittulundusühingute ja sihtasutuste~~ registrisse (edaspidi register). V- ja aratu mittetulundusühingu õigusvõime lõpeb mittetulundusühingu kustutamisega registrist.

(2) Mittetulundusliku iseloomuga isikute ühendused, mis ei ole kantud registrisse, ei ole juriidilised isikud ja neile kohaldatakse seltsingute kohta sätestatud. Sellise ühenduse nimel tehtud tehingute eest vastutavad tehingu teinud isikud isiklikult ja solidaarselt.

§ 3. Asukoht

[Kehtetu - RT I. 20.04.2017. 1 - jõust. 15.01.2018]

§ 4. Nimi

(1) Mittetulundusühingu nimi peab selgesti erinema teistest Eestis registrisse kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimedest.

(2) Mittetulundusühingu nimi ei või olla eksitav mittetulundusühingu eesmärgi, tegevuse ulatuse ega õigusliku vormi osas.

(3) [Kehtetu - RT I 2002. 53. 336 - jõust. 01.07.2002]

(4) Mittetulundusühingul võib olla ainult üks nimi.

(5) Mittetulundusühingu nimi peab olema kirjutatud eesti-ladina tähestikus.

(6) Mittetulundusühingu nimi peab sisaldama eestikeelset täiendit, mis viitab asjaolule, et tegemist on isikute ühendusega-mittetulundusühinguga

(6¹) Käesoleva paragrahvi 6. lõikes nimetatud täiendi asemel võib nimes kasutada lühendit "MTÜ".

(6²) Käesoleva paragrahvi lõigetes 6 ja 6¹ nimetatud täiendit või lühendit võib kasutada ainult nime alguses või lõpus.

(7) Mittetulundusühingu nimi ei või olla vastuolus heade kommetega.

(8) Mittetulundusühingu dokumentidel peab olema näidatud mittetulundusühingu nimi, asukoht ja registrikood.

[RT I 2005. 39. 308 - jõust. 01.01.2006]

(9) Mittetulundusühingu nime kaitsele kohaldatakse vastavalt äriseadustiku § 15 lg-s 1 ärinime kaitse kohta sätestatud.

2. peatükk
ASUTAMINE

§ 5. Asutajad

Mittetulundusühingu võivad asutada vähemalt kaks isikut. Asutajateks võivad olla füüsilised ja juriidilised isikud.

§ 6. Asutamisleping

(1) Mittetulundusühingu asutamiseks sõlmivad asutajad asutamislepingu.

(2) Asutamislepingus tuleb märkida:

1) asutatava mittetulundusühingu nimi, asukoht ja, aadress ja eesmärk;

2) asutajate nimed ja elu- või asukohad, samuti asutajate isiku- või registrikoodid;

- 3) asutajate kohustused mittetulundusühingu suhtes.
- 4) juhatuse liikmete nimed, isikukoodid ja elukohad.
- (3) Asutamislepingu sõlmimisega kinnitatakse selle lisana ka mittetulundusühingu põhikiri.
- (4) Asutamislepingule ja sellega kinnitatud põhikirjale kirjutavad alla kõik asutajad. Asutaja esindaja võib asutamislepingule alla kirjutada, kui talle on selleks antud volikiri. Põhikirja muutmine pärast mittetulundusühingu registrisse kandmist toimub [käesoleva seaduse §-s 23](#) sätestatud korras ega nõua asutamislepingu muutmist.

§ 7. Põhikiri

- (1) Mittetulundusühingu põhikiri peab olema kirjalik. Põhikirjas tuleb märkida:
 - 1) mittetulundusühingu nimi;
 - 2) mittetulundusühingu asukoht;
 - 3) mittetulundusühingu eesmärk;
 - 4) mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmise ning mittetulundusühingust väljaastumise ja väljaarvamise tingimused ja kord;
 - 5) liikmete õigused;
 - 6) liikmete kohustused või kord, kuidas võib liikmetele kohustusi kehtestada;
 - 7) osakondade olemasolu korral nende õigused ja kohustused;
 - 8) üldkoosoleku kokkukutsumise tingimused ja kord, samuti otsuste vastuvõtmise kord;
 - 8¹) juhatuse liikmete arv või nende ülem- ja alammäär;
 - 9) mittetulundusühingu vara jaotus ühingu lõpetamise korral;
 - 10) muud seaduses sätestatud tingimused.
- (2) Põhikirjaga võib ette näha ka muid tingimusi, mis ei ole seadusega vastuolus. Kui põhikirjasäte on vastuolus seaduses sätestatuga, kohaldatakse seaduses sätestatut.
- (3) Kui põhikirjaga ei ole mittetulundusühingu tähtaega ette nähtud, loetakse, et see on asutatud määramata tähtajaks.
- (4) Põhikirjas võib kasutada mittetulundusühingu organite ja osakondade kohta teistsuguseid nimetusi kui seaduses, kuid sel juhul peab põhikirjas olema näidatud, millisele seaduses sätestatud nimetusele see vastab.

§ 8. Registre kandmise avaldus

- (1) Mittetulundusühingu kandmiseks registrisse esitab mittetulundusühingu juhatus avalduse, milles näidatakse [äriregistri seaduse järgi käesoleva seaduse §-s 89¹⁰ registre kandmisele kuuluvad nimetatud](#) andmed, ja sellele kirjutavad alla kõik juhatuse liikmed.. Avaldusele lisatakse: [\[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015\]](#)

- 1) asutamisleping ja sellega kinnitatud põhikiri;
- 11) juhatuse asukoha aadress, kui see asub välisriigis;

- 2) [kehtetu - [RT I 1998, 59, 941](#) - jõust. 10.07.1998]

- 3) [kehtetu - [RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

- 4) [sidevahendite \(telefon, faks vms.\) numbrid](#);

- 5) muud seaduses sätestatud dokumendid.

(11) Mittetulundusühing teatab registrile avalduse esitamisel kavandatud põhitegevusala, samuti teatab tegevusalade muutumisest. Tegevusalast registrile teatamisel või majandusaasta aruandes selle näitamisel kasutatakse Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatorit. Kavandatud põhitegevusala ei pea registrile teatama usulised ühendused, erakonnad ja korteriühistud. [\[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012\]](#)

- (2) Registrile esitatavale muule avaldusele kirjutab alla juhatuse liige. Uue juhatuse liikme registre kandmise avaldusele kirjutab alla uus juhatuse liige, kes peab avalduses kinnitama, et tal on seaduse kohaselt õigus olla juhatuse liige. Kui juhatuse liikmed on õigustatud esindama mittetulundusühingut ainult ühiselt, peavad registrile esitatavale avaldusele alla kirjutama kõik mittetulundusühingut ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

- [\[RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

- (3) Mittetulundusühingut ei kanta registrisse, kui avaldus registrisse kandmiseks esitatakse pärast ühe aasta möödumist asutamislepingu sõlmimisest.

- [\[RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

(4) Notariaalselt kinnitatud avaldus esitatakse koos kande tegemiseks vajalike dokumentidega registripidajale avalduse kinnitanud notari vahendusel notarite elektroonilise infosüsteemi kaudu. Mõjuval põhjusel võib avalduse ja kande tegemiseks vajalikud dokumendid esitada teise notari vahendusel. Notar selgitab isikule, millised dokumendid tuleb avaldusele lisada ja millised nõuded neile kehtivad.

[RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

§ 9. Registrisse kandmata jätmine

–Registripidaja ei kanna mittetulundusühingut registrisse, kui selle põhikirja või muud dokumendid ei vasta seaduse nõuetele. Avalduse tagasilükkamisel peab registripidaja näitama ära tagasilükkamise põhjuse.

§ 10. Andmete registrisse kandmine ja nende muutmine

(1) Registrisse kantakse äriregistri seaduses nimetatud andmed.

-1) mittetulundusühingu nimi;

-2) mittetulundusühingu asukoht ja aadress;

-21) juhatuse asukoha aadress, kui see asub välisriigis;

[RT I, 20.04.2017, 1 – jõust. 15.01.2018]

-3) põhikirja kinnitamise aeg;

-31) majandusaasta algus ja lõpp;

[RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

-4) juhatuse liikmete nimed ja isikukoodid;

[RT I 2006, 61, 456 – jõust. 01.01.2007]

-5) juhatuse esindusõiguse erisused vastavalt käesoleva seaduse §-le 27;

-51) äriseadustiku §-s 634 nimetatud kontaktisiku nimi või ärinimi, isiku- või registrikood ning mittetulundusühingule suunatud tahteavalduste ja mittetulundusühingu menetluskokumentide kätetoimetamise Eesti aadress;

[RT I, 20.04.2017, 1 – jõust. 15.01.2018]

-6) ühingu tähtaeg, kui mittetulundusühing on tähtajaline;

-7) muud seaduses sätestatud andmed. (2) Registrisse kantud andmete muutumisel esitab juhatuse avalduse muudatuste registrisse kandmiseks.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud avaldusele tuleb lisada muutmise otsustanud üldkoosoleku või muu organi koosoleku protokoll. Muu organi koosoleku protokoll sisule kohaldatakse käesoleva seaduse § 21 lõiget 6.

[RT I 2009, 13, 78 – jõust. 01.07.2009]

(4) Organi koosoleku protokollil asemel võib registripidajale esitada väljavõtte protokollist, millesse on kantud ainult registriandmete aluseks olev otsus. Väljavõttele ei pea lisama otsuse suhtes eriarvamusele jäänud isiku eriarvamust, kirjalikke ettepanekuid ja avaldusi. Protokollil väljavõtte peab olema notariaalselt tõestatud, kui sama koosoleku kohta koostatud protokoll on notariaalselt tõestatud. Muus osas kohaldatakse protokollil väljavõtte sisule, allkirjastamisele ja väljavõttele lisatavatele dokumentidele vastava organi koosoleku protokollil kohta sätestatud.

[RT I 2009, 13, 78 – jõust. 01.07.2009]

§ 10¹. Asutajate ja juhatuse liikmete vastutus mittetulundusühingu asutamisel

(1) Mittetulundusühingu asutajad ja juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt mittetulundusühingu asutamisel valeandmete või puudulike andmete esitamisega või muude kohustuste rikkumisega mittetulundusühingule tekkinud kahju eest, kui asutaja või juhatuse liige ei tõenda, et ta kahju tekitanud asjaolu ei teadnud ega pidanudki teadma.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel vastutavad lisaks mittetulundusühingu liikmetele ka isikud, kelle arvel mittetulundusühing asutati. Isik ei vabane vastutusest, sõltumata sellest, kas ta asjaoludest teadis või mitte, kui asjaolusid teadis või pidi teadma tema arvel tegutsenud liige.

(3) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud erinev kokkulepe kehtib mittetulundusühingu võlausaldajate kohta üksnes juhul, kui kokkulepe sõlmiti mittetulundusühingu pankrotimenetluses.

(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 sätestatud nõuded aeguvad viie aasta möödumisel mittetulundusühingu registrisse kandmisest.

[RT I 2009, 13, 78 – jõust. 01.07.2009]

§ 11. Enne registrisse kandmist tehtud tehingud

(1) Asutatava mittetulundusühingu nimel enne mittetulundusühingu registrisse kandmist tehtud tehingutest tulenevate kohustuste täitmise eest vastutavad tehingu teinud isikud solidaarselt.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kohustused lähevad registrisse kandmisest alates üle mittetulundusühingule, kui tehingu teinud isikul oli õigus ühingu nimel tehingut teha.

(3) Kui isikul ei olnud õigust ühingu nimel tehingut teha, lähevad tehingust tulenevad kohustused üle mittetulundusühingule, kui üldkoosolek kiidab selle tehingu heaks.

(4) Kui mittetulundusühingu varast ei jätku ühingu võlausaldaja nõude rahuldamiseks, vastutavad asutajad mittetulundusühingu võlausaldaja ees isiklikult ja solidaarselt ühingu kohustuste eest ulatuses, milles ühingu vara vähenes enne ühingu registrisse kandmist ühingule võetud kohustuste tõttu. Nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat ühingu registrisse kandmisest.

[RT I 2009, 13, 78 – jõust. 01.07.2009]

3. peatükk MITTETULUNDUSÜHINGU LIIKMED

§ 12. Liikmed

- (1) Mittetulundusühingu liikmeks võib olla iga füüsiline või juriidiline isik, kes vastab mittetulundusühingu põhikirja nõuetele. Mittetulundusühingul peab olema vähemalt kaks liiget, kui seaduses või põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat liikmete arvu.
- (2) Juhatus korraldab mittetulundusühingu liikmete arvestuse. Registripidajal on õigus igal ajal nõuda mittetulundusühingu juhatusest andmeid mittetulundusühingu liikmete arvu kohta [ja vajadusel ka liikmete nimekirja esitamist](#).
- (3) Kui mittetulundusühingu liikmete arv langeb alla kahe või muu seaduses või põhikirjaga ettenähtud suuruse, peab juhatus kolme kuu jooksul esitama mittetulundusühingu lõpetamise avalduse. Kui juhatus nimetatud tähtaja jooksul avaldust ei esita, algatab registripidaja mittetulundusühingu sundlõpetamise.
- (4) Liikmete varalised ja muud kohustused mittetulundusühingu suhtes määratakse kindlaks põhikirjaga. Liikmetele võib panna kohustusi ainult põhikirjas ettenähtud korras.
- (5) Alaealise mittetulundusühingu asutajaks olemise ja liikmeks astumise korral ei kohaldata [perekonnaseaduse § 188](#) lõike 1 punkti 5. [\[RT I, 04.02.2011, 2 - jõust. 14.02.2011\]](#)
- (6) Kui vähemalt 15-aastane alaealine astub sellise noorteühingu liikmeks, mis vastab noorsootöö seaduses sätestatud, ei pea eestkostja nõusolekut mittetulundusühingule esitama, kui mittetulundusühingu põhikirjas ei ole sätestatud teisiti. [\[RT I, 04.02.2011, 2 - jõust. 14.02.2011\]](#)

§ 13. Liikmeks vastuvõtmine

- (1) Mittetulundusühingu liikmeks vastuvõtmise otsustab juhatus, kui seda ei ole põhikirjaga antud üldkoosoleku või muu organi pädevusse.
- (2) Kui juhatus või muu organ peale üldkoosoleku keeldub taotlejat liikmeks vastu võtmast, võib taotleja nõuda, et tema liikmeks vastuvõtmise otsustab üldkoosolek.

§ 14. Liikmelisuse mitteüleantavus

- (1) Liikmelisust mittetulundusühingus ja liikmeõiguste teostamist ei saa üle anda ega pärandada, kui seaduses või [mittetulundusühingu põhikirjas](#) ei ole sätestatud teisiti. Füüsilisest isikust liikme surma või juriidilisest isikust liikme lõppemise korral tema liikmelisus mittetulundusühingus lõpeb.
- (2) Liikmelisus säilib juriidilisest isikust liikme seaduses sätestatud viisil ümberkujundamisel. Juriidilisest isikust liikme ühinemise või jaotumise korral tema liikmeõigused lõpevad, [kui mittetulundusühingu põhikirjast ei tulene teisiti](#).
- (3) Juriidilisest isikust liikmest teise juriidilise isiku eraldumise korral säilib jaguneva juriidilise isiku liikmelisus, [kui mittetulundusühingu põhikirjast ei tulene teisiti](#).

§ 15. Liikme väljaastumine

- (1) Mittetulundusühingu liikmel on õigus avalduse alusel mittetulundusühingust välja astuda.
- (2) Põhikirjaga võib ette näha, et liige võib mittetulundusühingust välja astuda ainult majandusaasta lõpul või pärast etteteatamistähtaja möödumist, mis ei või olla pikem kui kaks aastat.
- (3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud ei kohaldata, kui liikme õigusi või kohustusi muudetakse oluliselt või kui liikmeksjäämine ei ole õiglase hinnangu kohaselt võimalik.

§ 16. Liikme väljaarvamine

- (1) Liikme võib mittetulundusühingust välja arvata juhatuse otsusega põhikirjas ettenähtud juhtudel ja korras. Põhikirjaga võib ette näha, et liikme väljaarvamise otsustab üldkoosolek.
- (2) Liikme võib mittetulundusühingust põhikirjas sätestatud sõltumata välja arvata põhikirjasätete täitmata jätmise või ühingu olulisel määral kahjustamise tõttu.
- (3) Mittetulundusühingust välja arvatud liikmele tuleb tema ühingust väljaarvamise otsuse tegemisest ja selle põhjusest viivitamatult kirjalikult teatada.
- (4) [Kui liikme väljaarvamise otsustab juhatus, võib liige nõuda väljaarvamise otsustamist üldkoosoleku poolt. Kui liikme on välja arvanud mittetulundusühingu muu selleks pädev organ, võib üldkoosolek väljaarvamise otsuse väljaarvatud liikme avalduse alusel kehtetuks tunnistada. Väljaarvamiseotsuse peale, mille on teinud juhatus, võib edasi kaevata üldkoosolekule ühe kuu jooksul, arvates väljaarvamisteate kättesaamisest. Põhikirjaga võib ette näha edasikaebamise lühema tähtaja, mis aga ei või olla alla kahe nädala. Väljaarvamiseotsuse peale, mille on teinud üldkoosolek, või juhatuse väljaarvamiseotsuse kohta tehtud üldkoosoleku otsuse peale võib liige edasi](#)

kaevata maakohtusse ühe kuu jooksul, arvates üldkoosoleku otsusest teadasaamisest. Maakohus võib koos üldkoosoleku otsusega hinnata ka juhatuse vastu võetud väliaarvamisotsust.
(5) Liikmeõigused lõpevad väliaarvamisel otsuse vaidlustamise tähtaja möödumisel, vaidlustamise korral aga vaidluse jõustunud lahendiga lõppemisel.

§ 17. Liikmelisuse lõppemise tagajärjed

(1) Kui liikmelisus lõpeb majandusaasta kestel, peab põhikirjaga ettenähtud liikmemaksu tasuma kogu majandusaasta eest, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) Isikul, kelle liikmelisus mittetulundusühingus on lõppenud, ei ole õigusi ühingu varale.

4. peatükk JUHTIMINE

§ 18. Üldkoosolek

(1) Mittetulundusühingu kõrgeimaks organiks on selle liikmete üldkoosolek. Üldkoosolekul võivad osaleda kõik mittetulundusühingu liikmed, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Üldkoosolek võtab vastu otsuseid kõikides mittetulundusühingu juhtimise küsimustes, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud juhatuse või mittetulundusühingu muu organi pädevusse.

§ 19. Üldkoosoleku pädevus

(1) Üldkoosoleku pädevusse kuulub:

- 1) põhikirja muutmine;
- 2) juhatuse liikmete määramine ja tagasikutsumine;
- 3) volinike valimine ja tagasikutsumine;
- 4) juhatuse või muu põhikirjaga ettenähtud organi (§ 31) liikmeka tegemise otsustamine, tehingu tingimuste määramine, õigusvaidluse pidamise otsustamine ning selles tehingus või vaidluses, samuti juhatuse või muu põhikirjaga ettenähtud organi (§ 31) poolt mittetulundusühingu vastu algatatud õigusvaidluses mittetulundusühingu esindaja määramine;

- 5) majandusaasta aruande kinnitamine;
- 6) mittetulundusühingu lõpetamise, ühinemise ja jagunemise otsustamine;
- 7) muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmete valimine, kui põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti;
- 8) muude küsimuste otsustamine, mida ei ole seaduse või põhikirjaga antud teiste organite pädevusse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1–6 nimetatud küsimuste otsustamist ei tohi põhikirjaga anda juhatuse või muu organi pädevusse.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 20. Üldkoosoleku kokkukutsumine

(1) Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus.

(2) Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma seaduses või põhikirjaga ettenähtud juhtudel ja korras, samuti siis, kui ühingu huvid seda nõuavad.

(3) Juhatus peab üldkoosoleku kokku kutsuma, kui seda nõuab kirjalikult ja põhjust ära näidates vähemalt 1/10 mittetulundusühingu liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud väiksema esindatuse nõuet.

(4) Kui juhatus ei kutsu nõutava päevakorraga üldkoosolekut käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud asjaoludel kokku ühe kuu jooksul mittetulundusühingu liikmetelt nõude saamisest kui selline üldkoosolek ei toimu kahe kuu jooksul arvates juhatuse poolt vastava nõude saamisest, võivad taotlejad üldkoosoleku ise kokku kutsuda samas korras juhatusega.

(5) Üldkoosoleku kokkukutsumisest peab ette teatama vähemalt seitse päeva, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega.

(6) Üldkoosoleku kokkukutsumise teates tuleb märkida üldkoosoleku toimumise aeg ja koht ning üldkoosoleku päevakord. Põhikirjaga võib ette näha täpsema korra üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmiseks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(7) Kui pärast üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmist päevakorda liikmete nõudel muudetakse, tuleb päevakorra muutmisest teatada enne üldkoosoleku toimumist samas korras ja sama tähtaja jooksul nagu üldkoosoleku kokkukutsumise teate saatmisel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 20¹. Üldkoosoleku päevakord

(1) Üldkoosoleku päevakorra määrab juhatus, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Kui üldkoosoleku kutsuvad kokku mittetulundusühingu liikmed, määravad nemad üldkoosoleku päevakorra.

(2) Vähemalt 1/510 mittetulundusühingu liikmetest või vähemalt kuus mittetulundusühingu liiget, kui mittetulundusühingul on alla 30 liikme, võivad nõuda täiendavate küsimuste võtmist päevakorda. Iga täiendava küsimuse kohta tuleb esitada põhjendus.

(2¹) Kui üldkoosolek kutsutakse kokku liikmete nõudel, võivad liikmed, kelle nõudel üldkoosolek kokku kutsutakse, nõuda samaaegselt üldkoosoleku kokkukutsumise taotluse esitamisega küsimuste võtmist üldkoosoleku päevakorda

(3) Liikmed võivad käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õigust enne üldkoosolekut kasutada mitte hiljem kui kolm päeva pärast üldkoosoleku kokkukutsumisest teatamist. Põhikirjaga võib ette näha pikema tähtaja.

(4) Liikmed ei või käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud õigust enne üldkoosolekut kasutada, kui sama koosoleku päevakorda on käesoleva paragrahvi lõikest 2 tulenevalt juba üks kord muudetud ja päevakorra muutmisest on liikmetele käesoleva seaduse § 20 lõike 7 kohaselt teatatud.

(5) Küsimuse, mida ei olnud eelnevalt üldkoosoleku päevakorda võetud, võib päevakorda võtta, kui üldkoosolekul osalevad kõik mittetulundusühingu liikmed, või vähemalt 9/10 üldkoosolekul osalevate liikmete nõusolekul, kui üldkoosolekul osaleb vähemalt 2/3 mittetulundusühingu liikmetest üle poole mittetulundusühingu liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suuremat osalusnõuet.

(6) Eelnevalt päevakorda võtmata võib üldkoosolek otsustada järgmise üldkoosoleku kokkukutsumise ja lahendada avaldused, mis puudutavad päevakorraga seotud korraldusküsimusi ja üldkoosoleku pidamise korda, samuti võib üldkoosolekul ilma otsust tegemata arutada muid küsimusi.
[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 21. Üldkoosoleku läbiviimine

(1) Üldkoosolek võib vastu võtta otsuseid, kui tema kokkukutsumisel on järgitud kõiki seadusest ja mittetulundusühingu põhikirjast tulenevaid nõudeid. Mittetulundusühingu põhikirjas võib sätestada, kui suure osa mittetulundusühingu liikmete osavõtul on üldkoosolek otsustusvõimeline ning millises korras kutsutakse uus üldkoosolek kokku sel juhul, kui üldkoosolekul ei osalenud nõutav arv mittetulundusühingu liikmeid.

(2) [Kehtetu - RT I 1998, 59, 941 - jõust. 10.07.1998]

(3) Kui üldkoosoleku kokkukutsumisel on rikutud seaduse või põhikirja nõudeid, ei ole üldkoosolek õigustatud otsuseid vastu võtma, välja arvatud siis, kui üldkoosolekul osalevad kõik mittetulundusühingu liikmed ja nad on nõus üldkoosolekut pidama. Sellisel üldkoosolekul tehtud otsused on kehtivad ka juhul, kui liikmed, kelle suhtes kokkukutsumise korda rikuti, kiidavad otsuse heaks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(4) [Kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(5) Üldkoosolekul võib osaleda ja hääletada mittetulundusühingu liige. Mittetulundusühingu liikme esindaja võib üldkoosolekul osaleda ja hääletada, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Esindajale esindusõigus peab olema antud kirjaliku dokumendiga volikirjaga. Esindajate esindusõigust tõendavad dokumendid või nende ärakirjad või nende ärakirjad lisatakse üldkoosoleku protokollile.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(6) Üldkoosolek protokollitakse. Protokoll kantakse üldkoosoleku toimumise aeg ja koht, üldkoosoleku päevakord, hääletustulemused ja vastuvõetud otsused ning muud üldkoosolekul tähtsust omavad asjaolud. Protokoll kantakse ka üldkoosoleku otsuse suhtes eriarvamusele jäänud

liikme nõudel tema eriarvamuse sisu. Protokollile kirjutavad alla üldkoosoleku juhataja ja protokollija. Eriarvamusele kirjutab alla selle esitanud isik. Protokollil lahutamatuks lisaks on üldkoosolekust osavõtnute nimekirja koos igaühe allkirjaga ning üldkoosolekule esitatud kirjalikud ettepanekud ja avaldused.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(7) Pärast 14 päeva möödumist üldkoosoleku lõppemisest peab protokoll olema liikmetele kättesaadav. Liikmel on õigus saada üldkoosoleku protokoll või selle osa ärakirja.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(8) Juhatuse, vähemalt 1/105 mittetulundusühingu liikmete või vähemalt kuue mittetulundusühingu liikme nõudel, kui mittetulundusühingul on alla 30 liikme, nõudel peab üldkoosoleku protokoll olema notariaalselt tõestatud. Mittetulundusühingu liikmete vastav kirjalik nõue peab olema juhatusele esitatud kolme päeva enne jooksul üldkoosolekut kokkukutsumisest teatamisest arvates, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud pikemat tähtaega. Üldkoosoleku protokoll notariaalse tõestamise kulud võib jätta üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul hääletanud esindatud hääleõiguslikest häältest, protokoll notariaalselt tõestamist taotlenud liikmete kanda.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(9) Üldkoosoleku korraldamise kulud kannab mittetulundusühing. Kui üldkoosolek kutsutakse kokku liikmete nõudel või nad kutsuvad selle ise kokku, võib üldkoosoleku otsusega, mille poolt on antud vähemalt 2/3 üldkoosolekul hääletanud esindatud hääleõiguslikest häältest, jätta kulud üldkoosoleku kokkukutsumist taotlenud või kokku kutsunud liikmete kanda.

§ 21¹ Elektrooniline hääletamine

(1) Mittetulundusühingu põhikirjaga võib ette näha, et liikmed võivad üldkoosoleku päevakorras olevate punktide kohta esitatud ettepanekuid hääletada elektrooniliste vahendite abil enne koosolekut või koosoleku kestel, kui see on tehniliselt turvalisel viisil võimalik.

(2) Elektrooniliselt hääletanud liige loetakse üldkoosolekul osalevaks. Kui üldkoosolekul hääletatakse ainult enne üldkoosolekut avalikustamata ettepanekuid, mille kohta ei ole liige ühtegi häält edastanud, siis ei loeta liiget üldkoosolekul osalevaks.

(3) Põhikirjaga nähakse ette elektroonilise hääletamise korraldamise täpne kord. Põhikirjaga võib ette näha, et elektroonilise hääletamise korra määrab juhatus. Põhikirjaga või juhatuse poolt ette nähtav kord peab tagama liikmete tuvastamise ning elektroonilise hääletamise turvalisuse ja usaldusväärsuse ning olema nende eesmärkide saavutamiseks proportsionaalne.

(4) Elektrooniline hääletamine peab toimuma elektroonilises vormis. Põhikirjaga võib määrata ajahetke, milleni on võimalik enne koosolekut või koosoleku kestel elektrooniliselt hääletada.

(5) Põhikirjaga või juhatuse otsusega võib ette näha, et toimub üldkoosoleku osaline või täielik ülekanne reaalaajas Interneti vahendusel, kahesuunalise side abil või muul tehniliselt turvalisel viisil. Ülekande jälgimist ei loeta üldkoosolekul osalemiseks käesoleva seaduse tähenduses.

§ 22. Üldkoosoleku otsus

(1) Üldkoosoleku otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletab üle poole koosolekushääletamisel osalenud hääleõiguslikest mittetulundusühingu liikmetest, kui seaduse või nende esindajatest järvõi põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

(1.1) Isiku valimisel loetakse üldkoosolekul valituks kandidaat, kes sai teistest enam hääli, kui põhikirjas ei ole kehtestatud kõrgemat hääaltenõuet. Häälte võrdsel jagunemisel heidetakse liisku, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(2) [Kehtetu - RT I 1998, 59, 941 - jõust. 10.07.1998]

(3) Kui Üldkoosoleku otsus tehakse käesoleva seaduse §-s 22.1 sätestatud korras, on otsus vastu võetud, kui selle poolt on üle poole hääleõiguslike liikmete häältest, kui seaduses või põhikirjas ei ole sätestatud teisiti. Loetakse vastuvõetuks koosolekut kokku kutsumata, kui otsuse poolt hääletavad kirjalikult kõik mittetulundusühingu liikmed.

(4) Igal mittetulundusühingu liikmel on üks hääl. Liige ei või hääletada, kui otsustatakse tema vabastamist kohustusest või vastutusest, liikme ja mittetulundusühingu vahel tehingu tegemist, milles liikme huvi on vastuolus ühingu huviga, või liikmega õigusvaidluse pidamist ning selles tehingus või mistahes õigusvaidluses liikmega mittetulundusühingu esindaja määramist või küsimusi, mis puudutavad liikme või tema esindaja juhatuse või muu organi liikmena tegutsemise kontrollimist või hindamist. Esindatuse määramisel selle liikme häält ei arvestata.
[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(4¹) Käesoleva paragrahvi 4. lõikes sätestatust sõltumata võib liige hääletada enda valimisel juhatuse liikmeks, ametiaja pikendamisel ja tagasikutsumisel, samuti kui otsustatakse temaga juhatuse liikme lepingu sõlmimist, muutmist või lõpetamist.

(4¹) Liikmel, kelle suhtes kohaldatakse hääleõiguse piirangut, on õigus nõuda oma hääle protokollimist.

(5) Mittetulundusühingu liikme teistest erineva õiguse lõpetamiseks või muutmiseks, samuti talle teistest erineva kohustuse panemiseks peab olema selle liikme nõusolek.

(6) [Kehtetu - [RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

§ 22¹ Otsuse vastuvõtmine üldkoosolekut kokkukutsumata

(1) Liikmetel on õigus vastu võtta otsuseid üldkoosolekut kokku kutsumata, kui mittetulundusühingu põhikiri ei näe ette teisiti.

(2) Juhatus saadab otsuse vastuvõtmisel koosolekut kokkukutsumata otsuse eelnõu kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis kõigile liikmetele, määrates mõistliku tähtaja, mille jooksul liige peab esitama selle kohta oma seisukoha kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis. Kui liige ei teata nimetatud tähtaja jooksul, kas ta on otsuse poolt või vastu, loetakse, et ta hääletab otsuse vastu.

(3) Hääletustulemuste kohta koostab juhatus hääletusprotokoll ja saadab selle viivitamata liikmetele. Hääletusprotokoll kantakse:

1) mittetulundusühingu nimi ja asukoht;

2) protokollija nimi;

3) vastuvõetud otsused koos hääletamistulemustega (sealhulgas otsuse poolt hääletanud liikmed nimeliselt);

4) otsuse suhtes eriarvamusele jäänud liikme nõudel tema eriarvamuse sisu;

5) muud hääletamise suhtes olulise tähtsusega asjaolud.

(4) Käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud liikmete kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud seisukohad on hääletusprotokollis lahutamatuks lisaks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2-4 sätestatud ei kohaldata, kui mittetulundusühingu kõik liikmed otsusega nõustuvad ja selle allkirjastavad.

§ 22² Üldkoosoleku otsuste vastuvõtmine hääletamisplatvormi vahendusel

(1) Kui äriregistri infosüsteemis sisaldub osanike koosolekute läbiviimiseks loodud elektrooniline keskkond (hääletamisplatvorm), võib üldkoosoleku kokku kutsuda ja läbi viia, samuti otsuseid käesoleva seaduse §-s 22.1 sätestatud viisil vastu võtta ka hääletamisplatvormi vahendusel, kui kõigil liikmetel on tehniliselt võimalik vastavat hääletamisplatvormi kasutada ning mittetulundusühingu põhikiri näeb ette hääletamisplatvormi vahendusel otsuste vastuvõtmise võimaluse. Hääletamisplatvormi kasutamise tingimused ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Hääletamisplatvormi vahendusel üldkoosoleku läbiviimisel edastatakse üldkoosoleku toimumise teade liikmetele üksnes hääletamisplatvormi vahendusel. Otsuste vastuvõtmisel käesoleva seaduse §-s 22.1 sätestatud viisil edastatakse otsuse eelnõu koos seisukoha andmise tähtajaga liikmetele üksnes hääletamisplatvormi vahendusel.

(3) Hääletamisplatvormi vahendusel otsuse tegemisel loetakse hääl antuks, kui see on nõuetekohaselt elektrooniliselt salvestatud selleks ettenähtud infosüsteemi.

(4) Hääletamisplatvormi vahendusel läbi viidud üldkoosoleku protokoll, samuti hääletusprotokoll avaldatakse ning sellega on võimalik kõigil liikmetel tutvuda hääletamisplatvormi vahendusel.

§ 23. Põhikirja muutmine

(1) Põhikirja muutmise otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud ülevähemalt 2/3 üldkoosoleku hääletamisel osalenud liikmetest või või käesoleva seaduse § 22.1 nimetatud juhul vähemalt 2/3 liikmete hääletest, nende esindajatest, kui ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(11) Põhikirjas ettenähtud mittetulundusühingu eesmärgi muutmiseks on vajalik vähemalt 9/10 liikmete nõusolek, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet. Muutmist otsustanud üldkoosolekul mitteosalenud liikme nõusolek peab olema esitatud kirjalikult.

(2) Põhikirjamuudatus jõustub selle registrisse kandmisest. Põhikirjamuudatuse registrisse kandmise avaldusele lisatakse põhikirja muutmise otsustanud üldkoosoleku protokoll ja põhikirja uus tekst. Põhikirja uuele tekstile peab alla kirjutama vähemalt üks juhatuse liige või kui juhatuse liikmed on õigustatud ühingu esindama ainult ühiselt, siis kõik ühiselt esindama õigustatud juhatuse liikmed.

§ 24. Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamine

(1) Kohus võib mittetulundusühingu vastu esitatud hagi alusel kehtetuks tunnistada seaduse või põhikirjaga vastuolus oleva üldkoosoleku otsuse. Nõude võib esitada aegumistähtaeg on kolme kuu jooksul alates otsuse vastuvõtmisest, kui seadusest ei tulene lühemat tähtaega.

(2) Otsuse kehtetuks tunnistamist ei saa nõuda, kui üldkoosolek on otsust uue otsusega kinnitanud ja uue otsuse suhtes ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul esitatud lõikes 1 nimetatud hagi.

(3) Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamist saab nõuda juhatus, samuti juhatuse iga liige, kui otsuse täitmisega pandaks toime kuritegu või väärtegu või sellega kaasneks ilmselt kahju hüvitamise kohustus, ning mittetulundusühingu liige, kes ei osalenud otsuse tegemisel. Mittetulundusühingu liige, kes otsuse tegemisel osales, võib otsuse kehtetuks tunnistamist nõuda üksnes juhul, kui ta on lasknud protokollida oma vastuväite otsusele. Vastuväite protokollimiseta võib mittetulundusühingu iga liige nõuda üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamist juhul, kui otsus tehakse käesoleva seadustiku § 22.1 sätestatud korras.

(4) Kohus ei aruta hagi esitamisel asja enne, kui on möödunud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaeg. Erinevad hagiid sama otsuse kehtetuks tunnistamiseks liidetakse ühte menetlusse.

(5) Üldkoosoleku otsuse kehtetuks tunnistamise kohtuotsus kehtib kõigi mittetulundusühingu ja juhatuse liikmete suhtes, sõltumata nende osalemisest kohtumenetluses.

(5¹) Juhatus on kohustatud viivitamatult teatama kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis üldkoosoleku otsuse vaidlustamisest ühingu kõigile liikmetele, kes olid ühingu liikmed otsuse tegemise ajal. Teates tuleb ära näidata, kes ja millistel asjaoludel on üldkoosoleku otsuse vaidlustanud, asja menetlev kohus ja tsiviilasja number.

(6) Kui kehtetuks tunnistatud otsuse alusel oli tehtud kanne mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse, saadab kohus otsuse ära kirja registripidajale kande muutmiseks.

(7) Käesoleva paragrahvi lõigetes 1–6 sätestatud korras võib nõuda ka mittetulundusühingu teiste organite otsuste kehtetuks tunnistamist.

[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

§ 24¹. Üldkoosoleku otsuse tühisus

(1) Üldkoosoleku otsus on tühine, kui otsuse teinud üldkoosoleku protokoll ei ole seaduses sätestatud juhul notariaalselt tõestatud või kui koosoleku kokkukutsumisel või otsuse eelnõu saatmisel koosolekut kokkukutsumata otsuse vastuvõtmisel rikuti oluliselt selleks ettenähtud üldkoosoleku kokkukutsumise korda, otsus rikub mittetulundusühingu võlausaldajate kaitseks või muu avaliku huvi tõttu kehtestatud seaduse sätet või ei vasta headele kommetele. Otsus on tühine ka seaduses sätestatud muul juhul.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Otsuse tühisusele võib kohtumenetluses tugineda nii hagi kui ka vastuväite esitamisega.
[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

(3) Otsuse tühisusele ei saa tugineda, kui otsuse alusel on tehtud kanne mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse ja kande tegemisest on möödunud kaks aastat. Kui enne kahe aasta pikkuse tähtaja möödumist on esitatud kohtule otsuse tühisuse tuvastamise hagi või kohtumenetluses tühisuse vastuväide, pikeneb vastav tähtaeg kuni vastavas kohtumenetluses tehtava kohtulahendi jõustumiseni.
[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

(4) Otsuse tühisuse tuvastamise kohtumenetluses kohaldatakse vastavalt käesoleva seaduse § 24 lõikeid 5–7.
[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

§ 25. Volinike koosolek

(1) Mittetulundusühingu põhikirjaga võib näha ette, et üldkoosoleku ülesandeid täidab põhikirjaga määratud ulatuses mittetulundusühingu liikmete poolt ja nende seast valitud volinike koosolek. Volinike arv ja nende valimise kord nähakse ette põhikirjas. Igal mittetulundusühingu liikmel on õigus osaleda volinike valimises.

(2) Volinike koosolekule kohaldatakse käesolevas seaduses üldkoosoleku kohta sätestatud, kui seaduses või põhikirjas ei ole ette nähtud teisiti.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(3) Põhikirjaga võib näha ette, et volinike koosoleku teatud otsused jõustuvad pärast nende heakskiitmist mittetulundusühingu liikmete poolt. Hääletamise aeg ja kord tuleb ette näha põhikirjas.

(4) Volinike koosolekul ei ole õigust muuta põhikirja selles osas, mis reguleerib üldkoosoleku ja volinike koosoleku vahelist pädevuse jaotust. Volinike koosoleku ettenägemine ei välista ega piira üldkoosoleku kokkukutsumist mittetulundusühingu liikmete poolt.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 26. Juhatus

(1) Mittetulundusühingul peab olema juhatus, mis seda juhib ja esindab. Juhatusel võib olla üks liige (juhataja) või mitu liiget.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Juhatuse liige peab olema teovõimeline füüsiline isik.

(2¹) Juhatuse liikmeks ei või olla isik, kelle suhtes kohus on vastavalt karistusseadustiku §-le 49 või 49¹ kohaldanud juhatuse liikmena tegutsemise keeldu või ettevõtluskeeldu, samuti isik, kellel on keelatud tegutseda samal tegevusalal, millel tegutseb mittetulundusühing, või kellel on keelatud olla juhatuse liige seaduse või kohtulahendi alusel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(3) [Kehtetu - RT I, 20.04.2017, 1 - jõust. 15.01.2018]

§ 27. Juhatuse esindusõigus

(1) Juhatuse igal liikmel on õigus esindada mittetulundusühingut kõikide tehingute tegemisel, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Põhikirjas võib ette näha, et juhatuse liikmed või mõned neist võivad esindada mittetulundusühingut ainult ühiselt. Kolmandate isikute suhtes kehtib piirang ainult siis, kui see on kantud registrisse.

(3) Juhatuse liikmed on mittetulundusühingu nimel tehingute tegemisel kohustatud mittetulundusühingu suhtes järgima põhikirjas ettenähtud või üldkoosoleku või juhatuse kehtestatud piiranguid. Esindusõiguse piiramine ei kehti kolmandate isikute kohta.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

~~(4) Juhatus võib mittetulundusühingu kinnisasju või registrisse kantud vallasasju võõrandada või asjaõigusega koormata üldkoosoleku otsusega ja selles otsuses ettenähtud tingimustel, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Nimetatud piirang kehtib kolmandate isikute suhtes, kui see on kantud registrisse.~~

(5) Mittetulundusühingu ja juhatuse liikme vahel tehtud tehing on tühine, kui tehinguga ei nõustunud üldkoosolek. See ei kehti tehingu kohta, mis tehakse mittetulundusühingu igapäevases majandustegevuses kauba või teenuse turuhinna alusel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(6) Juhatuse liikmel ei ole õigust esindada mittetulundusühingut tehingute tegemisel, mille puhul vastavalt seadusele otsustab esindaja määramise eraldi üldkoosolek.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 28. Juhatuse määramine ja pädevus

(1) Juhatuse liikmeks määramiseks on vajalik tema nõusolek.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(1¹) ~~Juhatuse liige valitakse tähtajalt, kui põhikirjas ei ole tähtaega ette nähtud. Juhatuse liige valitakse tähtajaliselt kuni kolmeks aastaks, kui põhikirjas ei ole ette nähtud muud tähtaega. Põhikirjaga ei või ette näha, et juhatusel oleks pikem kui viis aastat. Juhatuse liikme ametiaja pikendamist ei või otsustada varem kui üks aasta enne ametiaja kavandavat möödumist ja pikemaks ajaks kui seaduses põhikirjas ettenähtud ametiaja ülemmäär. Registrisse kantud juhatusel on õigus pikendamise otsust esitada viivitamata registripidajale.~~

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(1²) ~~Põhikirjaga võib sätestada juhatusel õigust liikme valimise ja tagasikutsumise täpsema korra.~~

(2) Juhatusel on õigus liikme üldkoosoleku otsusega igal ajal, sõltumata põhjusest, tagasi kutsuda. Temaga sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.01.2010]

(3) Põhikirjas võib ette näha, et juhatusel on õigus tagasi kutsuda üksnes kohustuste olulisel määral täitmata jätmise või võimetuse korral mittetulundusühingut juhtida või mõnel muul mõjuval põhjusel.

(3¹) Juhatusel on õigus juhatusel tagasi astuda sõltumata põhjusest, teatades sellest enda määranud organile. Juhatusel on õigus sõlmitud lepingust tulenevad õigused ja kohustused lõpevad vastavalt lepingule. Juhatusel on õigus lepingu ülesütlemisele kohaldatakse võlaõigusseaduses käsunduslepingu ülesütlemise kohta sätestatud. Eelmist lauset kohaldatakse ka juhatusel liikme tagasikutsumisele.

[RT I 2009, 51, 349 - jõust. 15.11.2009]

(3²) Kui juhatusel liikme kohta registrisse tehtud kanne muutub juhatusel liikme tagasikutsumise või tagasiastumise tõttu ebaõigeks, kohaldatakse [käesoleva seaduse §-s 82](#) sätestatud.

[RT I 2009, 51, 349 - jõust. 15.11.2009]

(4) [Kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

~~(5) Juhatus peab andma mittetulundusühingu liikmetele teatama liikmetele mittetulundusühingut puudutavatest olulistest asjaoludest ja andma nende nõudmisel teavet mittetulundusühingu tehingute kohta. Liikmel on õigus tutvuda kõigi mittetulundusühingu dokumentidega, vajaliku teavet juhtimise kohta ja esitada nende nõudel vastava aruande, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti. Juhatus võib keelduda teabe andmisest ja dokumentide esitamisest, kui on alust eeldada, et see võib tekitada olulist kahju mittetulundusühingu huvidele.~~

~~(5) Juhatus peab andma mittetulundusühingu liikmetele vajaliku teavet juhtimise kohta ja esitama nende nõudel vastava aruande, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.~~

~~(6) [Kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]~~

§ 28¹. Juhatusel liikme tasustamine

(1) Kui põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti, võib juhatusel liikmele maksta tasu. Juhatusel liikmele makstava tasu suurus ja maksmise kord määratakse üldkoosoleku otsusega.

(2) Üldkoosolek peab juhatusel liikme tasustamise korra ning tasude ja muude hüvede suuruse määramisel ning juhatusel liikmega lepingu sõlmimisel tagama, et juhatusel liikmele mittetulundusühingu poolt tehtavate maksete kogusumma oleks mõistlik vastavuses juhatusel liikme ülesannete ja mittetulundusühingu majandusliku olukorraga.

(3) Kui mittetulundusühingu majanduslik olukord halveneb oluliselt ja juhatusel liikmele määratud või temaga kokku lepitud tasude edasimaksmine või muude hüvede jätkuv võimaldamine oleks mittetulundusühingu suhtes äärmiselt ebaõiglane, võib ühing [kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 2 vähendada juhatusel liikmele makstavaid tasusid ja muid hüvesid, nõuda tasude ja muude hüvede vähendamist.](#)

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud vähendamine ei puuduta juhatusel liikmega sõlmitud lepingu muid tingimusi. Juhatusel liikmel on tasude või muude hüvede vähendamise nõude esitamise korral õigus temaga sõlmitud leping ühekuulise etteteatamisega erakorraliselt üles öelda.

(5) Kui välja kuulutatakse mittetulundusühingu pankrot ja juhatusel liikme leping lõpeb, võib juhatusel liige pankrotimenetluses nõuda lepingu lõppemisest tekkinud kahju hüvitamist lepingu lõppemisest alates kuni ühe aasta eest.

§ 29. Juhatusel otsus

(1) Juhatus võib vastu võtta otsuseid, kui selle koosolekus osaleb üle poole juhatuse liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema esindatuse nõuet.

(2) Kui juhatuse koosneb mitmest liikmest, on juhatuse otsuse vastuvõtmiseks nõutav juhatuse koosolekus osalenud juhatuse liikmete poolthääletenamus, kui põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääletenamuse nõuet.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud järgimata võib juhatuse vastu võtta otsuse koosolekut kokku kutsumata, kui selle poolt hääletavad kirjalikult kõik juhatuse liikmed ja põhikirjaga ei ole ette nähtud teisiti.

(4) [Kehtetu - [RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

§ 30. Juhatuselise liikme määramine kohtu poolt

Mõjuval põhjusel, milleks on eelkõige juhatuse liikme ajutine või kestav võimetus täita oma kohustusi, võib kohus huvitatud isiku nõudel määrata väljalangenud juhatuse liikme asemele uue liikme. Kohtu määratud juhatuse liikmel on õigus mittetulundusühingu arvel mõistlike kulutuste hüvitamisele ja mõistlikule tasule, mille määrab vaidluse korral kohus määrusega. Kohtu määratud juhatuse liikme volitused kestavad uue juhatuse liikme määramiseni üldkoosoleku poolt või muul põhikirjas ettenähtud viisil

[[RT I 2005, 39, 308](#) - jõust. 01.01.2006]

§ 31. Muud organid

(1) Põhikirjaga võib ette näha, et teatud tehingute tegemiseks määratakse lisaks juhatusele muu organ, mille pädevus ja moodustamise kord nähakse ette põhikirjas.

[[RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

(2) [Kehtetu - [RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

§ 32. Juhatuselise või muu organi liikme vastutus

(1) Juhatuselise liige peab oma kohustusi täitma juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega.

(2) Juhatuselise liikmed, kes on oma kohustuste rikkumisega tekitanud mittetulundusühingule kahju, vastutavad tekitatud kahju hüvitamise eest solidaarselt. Juhatuselise liige vabaneb vastutusest, kui ta tõendab, et on oma kohustusi täitnud juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega.

(3) Juhatuselise liikme vastu esitatava nõude aegumistähtaeg on viis aastat, kui mittetulundusühingu põhikirjas või kokkuleppel juhatuse liikmega ei ole ette nähtud muud aegumistähtaega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud kahju hüvitamist mittetulundusühingule võib nõuda ka mittetulundusühingu võlausaldaja, kui ta ei saa oma nõudeid rahuldada mittetulundusühingu vara arvel. Mittetulundusühingu pankroti väljakuulutamise korral võib nõude mittetulundusühingu nimel esitada üksnes pankrotihaldur.

(5) Võlausaldajal või pankrotihalduril on õigus käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud nõue esitada ka juhul, kui mittetulundusühing on nõudest juhatuse liikme vastu loobunud või sõlminud temaga kompromissilepingu või nõuet või selle esitamist kokkuleppel juhatuse liikmega muul viisil piiranud või aegumistähtaega lühendanud.

(6) Muu organi liikme vastutuse suhtes kohaldatakse samuti käesolevat paragrahvi.

[[RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

§ 33. Osakonnad

(1) Mittetulundusühingul võivad olla osakonnad, kui see on ette nähtud põhikirjaga. Osakonnad ei ole juriidilised isikud.

(2) Osakonna organid ja nende pädevus nähakse ette mittetulundusühingu põhikirjas. Kui osakonnal on oma üldkoosolek ja juhatuse, kohaldatakse nendele [käesoleva seaduse §-des 18–22, 24–26, 28–30 ja 32](#) sätestatud.

§ 34. Järelevalve

(1) Üldkoosolek teostab järelevalvet teiste organite tegevuse üle. Selle ülesande täitmiseks võib üldkoosolek määrata revisjoni või audiitorikontrolli.

(1¹) Revidendiks või audiitoriks ei või olla mittetulundusühingu juhatuse liige ega raamatupidaja.

(2) Juhatuselise ja muu organi liikmed peavad võimaldama revidendil või audiitoril tutvuda kõigi revisjoni või audiitorikontrolli läbiviimiseks vajalike dokumentidega ning andma vajalikku teavet.

(3) Revidendid või audiitorid koostavad revisjoni või audiitorikontrolli tulemuste kohta aruande, mille esitavad üldkoosolekule.

§ 35. Raamatupidamine

Juhatus korraldab mittetulundusühingu raamatupidamise vastavalt raamatupidamise seadusele.

[[RT I 2005, 39, 308](#) - jõust. 01.01.2006]

§ 36. Majandusaasta aruanne

(1) Pärast majandusaasta lõppu koostab juhatuse majandusaasta aruanne raamatupidamise seaduses sätestatud [korras](#) korras, kui seadusest ei tulene teisiti. Majandusaasta aruanne kiidetakse heaks ja vormistatakse vastavalt raamatupidamise seaduse §-s 25 sätestatule.

[RT I, 30.12.2015, 4 - jõust. 01.02.2016]

(2) Juhatus esitab heakskiidetud aruande üldkoosolekule. Kui mittetulundusühingul on audiitor või revisjonikomisjon, peab aruandele lisama vandeaudiitori aruande või revisjonikomisjoni arvamuse.

[RT I, 30.12.2015, 4 - jõust. 01.02.2016]

(3) Majandusaasta aruande kinnitamise otsustab üldkoosolek. Vähemalt 1/5 mittetulundusühingu liikmetest võivad mittetulundusühingult nõuda, et vandeaudiitori aruande andnud audiitor või arvamuse andnud revident peab osalema majandusaasta aruande kinnitamise otsustamise juures ja andma vandeaudiitori aruande või arvamuse kohta selgitusi, kui liikmed on esitanud sellekohase kirjaliku nõude vähemalt viis päeva enne üldkoosoleku toimumist.

[RT I 2010, 9, 41 - jõust. 08.03.2010]

(4) [Kehtetu - RT I, 30.12.2015, 4 - jõust. 01.02.2016]

(5) Juhatus esitab registrile kinnitatud majandusaasta aruande koos andmetega aruandeaasta põhitegevusalade kohta äriseadustiku § 4 lõike 6 alusel kehtestatud Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori kohaselt kuue kuu jooksul arvates majandusaasta lõppemisest. Andmete esitamisel aruandeaasta põhitegevusalade kohta lähtutakse tegevusalast, millele on aruandeaastal kulutatud kõige rohkem töötunde või muid ressursse.

(6) Majandusaasta aruannet ei pea registripidajale esitama mittetulundusühing, mis vastab kõigile järgmistele tingimustele:

1) mittetulundusühing ei ole kantud tulumaksusoodustustega ühingute ja sihtasutuste nimekirja;

2) mittetulundusühing ei ole majandusaasta jooksul saanud riigi või muid avalikke toetusi;

3) mittetulundusühingu käive ei ületab majandusaasta jooksul 50 000 eurot.

(7) Mittetulundusühingu liikmetel on majandusaasta aruande koostamata jätmise korral õigus nõuda juhatuselt igal ajal ülevaadet ühingu majandusliku seisundi, vara ja kohustuste kohta.

§ 361. Majandusaasta aruande esitamata jätmine

(1) Kui mittetulundusühing ei ole registripidajale seaduses sätestatud tähtaja möödumisest alates kuue kuu jooksul esitanud nõutavat majandusaasta aruannet, kohustab registripidaja teda registrist kustutamise hoiatusel esitama majandusaasta aruande määratud tähtaja jooksul, mis peab olema vähemalt kuus kuud.

(11) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud hoiatust ei allkirjastata digitaalselt, vaid sellele lisatakse Tartu Maakohtu registriosakonna digitaalne tempel.

[RT I, 09.06.2017, 1 – jõust. 01.07.2017]

(2) Kui mittetulundusühing ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaja jooksul esitanud majandusaasta aruannet ega esitanud ja põhistanud registripidajale mõjuvat põhjust, mis takistab tal aruannet esitada, võib registripidaja avaldada ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded teate majandusaasta aruande esitamata jätmise kohta ettenähtud aja jooksul ning kutsuda mittetulundusühingu võlausaldajaid üles teatama oma nõuetest mittetulundusühingu vastu ja taotlema likvideerimismenetluse läbiviimist kuue kuu jooksul alates teate avaldamisest koos hoiatusega, et vastasel korral võidakse mittetulundusühing registrist kustutada likvideerimismenetlusega.

(3) Kui mittetulundusühing käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate avaldamisest alates kuue kuu jooksul ei ole esitanud registripidajale majandusaasta aruannet ega esitanud ja põhistanud registripidajale mõjuvat põhjust, mis takistab tal aruannet esitada, ning mittetulundusühingu võlausaldajad ei ole taotlenud mittetulundusühingu likvideerimist, võib registripidaja mittetulundusühingu registrist kustutada, järgides käesoleva seaduse § 53 lõikes 3 sätestatud.

(4) Kohtumäärus mittetulundusühingu registrist kustutamiseks jõustub määruse mittetulundusühingule kättetoimetamisest. Mittetulundusühingul on õigus 30 päeva jooksul määruse kättetoimetamisest arvates esitada sellele määruskaebus. Mittetulundusühingu registrist kustutamise kannet ei tehta enne, kui on möödunud kohtumääruse või kandemääruse vaidlustamiseks ettenähtud tähtaeg või vaidlustamise korral on kohtumenetlus lõppenud. Käesolevas lõikes ettenähtud juhul ei kohaldata tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 599 teises lauses sätestatud.

(5) Kui mittetulundusühingu võlausaldaja või mittetulundusühing esitab käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate avaldamisest alates kuue kuu jooksul mittetulundusühingu likvideerimise taotluse, otsustab registripidaja mittetulundusühingu sundlõpetamise.

(6) Kui pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist ilmneb, et mittetulundusühingul oli vara ja vajalikud on likvideerimisabinõud, võib registripidaja otsustada likvideerimise. Mittetulundusühingu võlausaldaja nõudel võib likvideerimise pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist ette võtta üksnes juhul, kui registripidaja ennistab võlausaldaja jaoks likvideerimise taotlemise tähtaja tsiviilkohtumenetluse seadustiku sätete kohaselt.

[RT I 2008, 27, 177 – jõust. 10.07.2008]

5. peatükk LÕPETAMINE

§ 37. Lõpetamise alused

Mittetulundusühingu lõpetatakse:

1) mittetulundusühingu liikmete arvu vähenemisel alla kahe või muu seaduses või põhikirjas sätestatud suuruse;

2) muudel [tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-s 39](#) sätestatud alustel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 38. Lõpetamine üldkoosoleku otsusega

Mittetulundusühingu lõpetamise võib alati otsustada üldkoosoleku otsusega. Otsus on vastu võetud, kui selle poolt on hääletanud [vähemalt](#) 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääleteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 39. Pankrotiavalduse esitamine

Kui mittetulundusühing on maksejõuetu ning maksejõuetus ei ole tema majanduslikust olukorrast tulenevalt ajutine, peab juhatus viivitamata, hiljemalt 20 päeva möödumisel maksejõuetuse ilmnemisest esitama kohtule mittetulundusühingu pankrotiavalduse. Pärast maksejõuetuse ilmnemist ei või juhatus liikmed teha mittetulundusühingu eest makseid, välja arvatud makseid, mille tegemine maksejõuetuse olukorras on kooskõlas juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega. Juhatus liikmed on solidaarselt kohustatud mittetulundusühingule hüvitama pärast maksejõuetuse ilmnemist mittetulundusühingu poolt tehtud makseid, mille tegemine vaadeldavas olukorras ei olnud kooskõlas juhatuse liikmelt tavaliselt oodatava hoolsusega. Juhatus liikmete vastutusele kohaldatakse [käesoleva seaduse §-s 32](#) sätestatud.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 40. Sundlõpetamine

(1) Mittetulundusühing lõpetatakse kohtumäärusega valdkonna eest vastutava ministri või muu huvitatud isiku nõudel:

1) kui mittetulundusühingu tegevus ei vasta tema põhikirjalistele eesmärkidele;

2) kui mittetulundusühingu põhieesmärgiks tegevuseks saab majandustegevuse [kaudu tulu saamine](#);

3) muudel [tsiviilseadustiku üldosa seaduse §-s 40](#) sätestatud alustel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) [Kehtetu - [RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

(3) Kohus võib sundlõpetamise otsustada ka omal algatusel, kui seadusest ei tulene teisiti.

[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

§ 41. Lõpetamise avaldus

(1) Mittetulundusühingu lõpetamisel peab juhatus esitama avalduse lõpetamise kandmiseks registrisse.

(2) Kui lõpetamise aluseks on üldkoosoleku otsus, lisatakse avaldusele üldkoosoleku otsus ja üldkoosoleku protokoll.

(3) Kui mittetulundusühing lõpetatakse kohtumääruse alusel, saadab kohus määruse registripidajale kande tegemiseks.

(4) Mittetulundusühing loetakse lõpetatuks alates lõpetamise kande tegemisest registrisse.

Sundlõpetamine jõustub kohtumääruse jõustumisega.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 42. Likvideerimine

(1) Mittetulundusühingu lõpetamisel toimub selle likvideerimine (likvideerimismenetlus), kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(2) Likvideerimismenetluses tuleb mittetulundusühingu nimele lisada märkus "likvideerimisel".

§ 43. Likvideerijad

(1) Mittetulundusühingu likvideerijateks on juhatuse liikmed, kui põhikirja või üldkoosoleku otsusega ei ole ette nähtud teisiti. Sundlõpetamise korral määrab likvideerijad kohus, kes määrab ka likvideerijate tasustamise korra ja tasu suuruse.

(2) Likvideerijaks ei või olla füüsiline isik, kes ei või olla juhatuse liikmeks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(3) Vähemalt pooled likvideerijad peavad olema isikud, kelle elukoht on Eestis.

(4) Juhatus liikmest või üldkoosoleku otsusega määratud või põhikirjast tuleneva likvideerija võib üldkoosolek igal ajal otsusega tagasi kutsuda. Otsuse tegemiseks on vajalik sama hääleteenamus nagu likvideerija määramiseks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(5) Kohus võib enda nimetatud likvideerija tagasi kutsuda ja määrata uue likvideerija. Vähemalt 1/10 mittetulundusühingu liikmete nõudel võib kohus mõjuval põhjusel tagasi kutsuda ka juhatuse liikmest või üldkoosoleku nimetatud või põhikirjast tuleneva likvideerija ja nimetada uue likvideerija.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(6) Likvideerija võib tagasi astuda samal põhjusel ja samas korras nagu juhatuse liige.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 44. Likvideerija kanne

(1) Esimeste likvideerijate registrisse kandmiseks esitab avalduse juhatus. Likvideerijate vahetamise ja nende esindusõiguse muutmise registrisse kandmise avalduse esitavad likvideerijad. Avaldusele lisatakse likvideerija vahetamise või esindusõiguse muutmise aluseks olev protokoll. Kõik likvideerijad esitavad registripidajale kirjaliku kinnituse, et neil on seaduse kohaselt õigus olla likvideerija.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Kui likvideerija määratakse kohtumäärusega, saadab kohus määruse registripidajale kande tegemiseks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(3) Registrisse kantakse likvideerijate nimed ja isikukoodid.

[RT I 2006, 61, 456 - jõust. 01.01.2007]

§ 45. Likvideerijate õigused ja kohustused

(1) Likvideerijatel on juhatuse õigused ja kohustused, mis ei ole vastuolus likvideerimise olemusega. Likvideerimine ei mõjuta liikmete omavahelisi õigussuhteid ega liikmete suhteid mittetulundusühinguga, kui seadusest ja likvideerimise olemusest ei tulene teisiti.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Likvideerijad lõpetavad mittetulundusühingu tegevuse, nõuavad sisse võlad, müüvad vara, rahuldavad võlausaldajate nõuded ja jaotavad pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist allesjäänud vara selleks õigustatud isikute vahel.

(3) Likvideerijad ei pea vara müüma, kui see ei ole vajalik võlausaldajate nõuete rahuldamiseks või järelejäänud vara jaotamiseks õigustatud isikute vahel ning kui üldkoosolek annab selleks nõusoleku.

(4) Likvideerijad võivad teha ainult neid tehinguid, mis on vajalikud mittetulundusühingu likvideerimiseks.

§ 46. Likvideerijate esindusõigus

Likvideerijatest juhatuse liikmete esindusõigus likvideerimise puhul ei muutu, kui põhikirjaga, üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega ei nähta ette esindusõiguse muutumist ühiseks esinduseks või ainuesinduseks. Üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega nimetatud likvideerijad võivad mittetulundusühingut esindada üksnes ühiselt, kui üldkoosoleku otsuse või kohtumäärusega ei ole ette nähtud, et likvideerijad või osa neist võivad esindada mittetulundusühingut üksinda või mitmekesi. Seaduses sätestatust erinev esindusõiguse jaotus kehtib kolmandate isikute kohta üksnes juhul, kui see on kantud registrisse.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 47. Võlausaldajatele teatamine

(1) Likvideerijad avaldavad viivitamata teate mittetulundusühingu likvideerimismenetlusest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teada olevatele võlausaldajatele peavad likvideerijad likvideerimisteate saatma.

(2) Likvideerimisteates tuleb märkida, et võlausaldajatel tuleb esitada oma nõuded [kahe nelja](#) kuu jooksul teate avaldamisest.

§ 48. Nõuete esitamine ja rahuldamine

(1) Võlausaldajad peavad teatama likvideerijatele kahe kuu jooksul likvideerimisteate avaldamisest arvates kõigist oma nõuetest mittetulundusühingu vastu. Teates märgitakse nõude sisu, alus ja suurus ning sellele lisatakse nõuet tõendavad dokumendid. Nõudest õigeaegselt teatamata jätmine ei mõjuta nõude kehtivust ega piira võlausaldaja õigust likvideerimisel olevat mittetulundusühingut kohtus hageda.

(2) Likvideerijad rahuldavad mittetulundusühingule teada olevad võlausaldajate nõuded sõltumata nõuetest teatamisest.

(3) Kui mittetulundusühingule teada olev võlausaldaja ei ole nõuet esitanud ja nõuet ei ole mittetulundusühingust sõltumatutel põhjustel võimalik rahuldada, hoiustatakse hoiustamistingimuste olemasolul võlausaldajale kuuluv raha.

(4) Kui kohustust ei ole likvideerimise ajal võimalik täita või kui nõue on vaieldav, ei või mittetulundusühingu vara õigustatud isikute vahel jagada, kui vaidlusalust rahasummat ei ole hoiustatud või võlausaldajale ei ole antud piisavat tagatist.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 49. Likvideerimisel pankrotiavalduse esitamine

Kui likvideeritava mittetulundusühingu varast ei jätku võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamiseks, peavad likvideerijad esitama pankrotiavalduse.

§ 50. Vara jaotamine

(1) Pärast võlausaldajate kõigi nõuete rahuldamist või tagamist ja raha hoiustamist jaotatakse allesjäänud vara põhikirja järgi selleks õigustatud isikute vahel.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Põhikirjaga võib näha ette, et vara jagamisel määratakse õigustatud isikud üldkoosoleku otsusega.

(3) Kui põhikirjaga või üldkoosoleku otsusega ei ole ette nähtud, kelle vahel mittetulundusühingu vara jaotatakse, ja mittetulundusühing oli vastavalt põhikirjale loodud ainult selle liikmete huvides, jaotatakse vara võrdsetes osades mittetulundusühingu lõpetamise ajal selle liikmeteks olnud isikute vahel.

(4) Kui vara ei saa jaotada käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 ettenähtud alustel, läheb vara üle riigile, kes peab seda kasutama võimalikult mittetulundusühingu eesmärkidele vastavalt.

(5) Mittetulundusühingu sundlõpetamise korral põhjusel, et selle eesmärk või tegevus on vastuolus põhiseadusliku korra, kriminaalseaduse või heade kommetega, läheb pärast võlausaldajate nõuete rahuldamist järelejäänud vara riigile.

(6) Vara ei või õigustatud isikute vahel välja jagada enne kuue kuu möödumist mittetulundusühingu lõpetamise registrisse kandmisest ja likvideerimisteate avaldamisest.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 51. Lõpetatud mittetulundusühingu tegevuse jätkamine

(1) Kui mittetulundusühingu lõpetamine on põhikirjaga ette nähtud või otsustatud üldkoosolekul, võib üldkoosolek kuni vara jagamise alustamiseni otsustada mittetulundusühingu tegevuse jätkamise või mittetulundusühingu ühinemise või jagunemise. Tegevuse jätkamise otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest.

(2) Kui otsustatakse tegevuse jätkamine, tuleb sama otsusega määrata uus juhatus ja muude põhikirjaga ettenähtud organite liikmed.

(3) Likvideerijad peavad esitama avalduse tegevuse jätkamise kandmiseks registrisse. Jätkamise otsus jõustub selle registrisse kandmisest.

§ 52. Registrist kustutamine ja täiendav likvideerimine

(1) Pärast likvideerimise lõppemist esitavad likvideerijad avalduse mittetulundusühingu registrist kustutamiseks.

(2) Kui pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist ilmneb, et mittetulundusühingul jäi jaotamata vara ja vajalikud on täiendavad likvideerimisabinõud, võib kohus huvitatud isiku nõudel otsustada täiendava likvideerimise ja ennistada vanade likvideerijate õigused või määrata uued likvideerijad.

Juhatusel või liikmel taotlusel võib kohus otsustada ka mittetulundusühingu taastamise registris tegevuse jätkamiseks. Kui kohus on otsustanud täiendava likvideerimise, võib ta liikmete otsuse alusel selle asendada tegevuse jätkamisega.

(3) Mittetulundusühingu võlausaldaja nõudel võib likvideerimise pärast mittetulundusühingu registrist kustutamist läbi viia üksnes juhul, kui võlausaldaja põhistab, et tema nõue mittetulundusühingu vastu jäi likvideerimismenetluses rahuldamata, tal ei ole võimalik nõuet muul viisil rahuldada ja likvideerimise ennistamisel on võimalik ta nõue rahuldada või kui mittetulundusühingut ei oleks võinud nõude üle vaidluse tõttu registrist kustutada. Võlausaldaja taotlust täiendavaks likvideerimiseks ei rahuldata muu hulgas, kui ta mõjuva põhjuseta ei esitanud oma nõuet likvideerijatele õigeaegselt.

[RT I 2005, 39, 308 - jõust. 01.01.2006]

§ 53. Mittetulundusühingu registrist kustutamine

(1) Mittetulundusühingu lõppemisel kustutatakse mittetulundusühing registrist mittetulundusühingu enda avalduse põhjal või seaduses sätestatud muul alusel.

(2) Kui mittetulundusühingu likvideerimise lõppemisel ei esitata avaldust selle kustutamiseks registrist, on registripidajal õigus mittetulundusühingu registrist kustutada.

(3) Mittetulundusühingut ei või registrist kustutada ilma Maksu- ja Tolliameti kirjaliku nõusolekuta, välja arvatud siis, kui viimane on esitanud avalduse mittetulundusühingu registrist kustutamiseks. Maksu- ja Tolliamet ei või nõusolekust keelduda, kui tal ei ole nõudeid mittetulundusühingu vastu. Kui nõusolekut ei ole saadud 20 päeva jooksul pärast taotluse saatmist, loetakse Maksu- ja Tolliamet registrist kustutamiseks nõus olevaks.

[RT I 2003, 88, 591 - jõust. 01.01.2004]

§ 54. Dokumentide säilitamine

(1) Likvideerijad annavad mittetulundusühingu dokumentid hoiule likvideerijale, arhiivipidajale või muule usaldusväärsele isikule. Kui likvideerijad dokumentide hoidjat määranud ei ole, määrab selle vajaduse korral kohus. Dokumente hoitakse Eestis.

[RT I 20.04.2017, 1 - jõust. 15.01.2018]

(2) Dokumentide hoidja nimi, elu- või asukoht ja isiku- või registrikood ja [elektronposti aadress](#) kantakse registrisse likvideerijate avalduse alusel, kohtu määratud hoidja puhul kohtumääruse alusel. Dokumentide hoidja vahetatakse ja uus hoidja kantakse registrisse kohtumääruse alusel.

(3) Dokumentide hoidja vastutab hoiule antud dokumentide säilimise eest seadusega ettenähtud tähtaja jooksul.

(4) Hoiule antud dokumentidega võivad tutvuda liikmed ja nende õigusjärglased, [mittetulundusühingu võlausaldajad, samuti muud isikud, kellel selleks on õigustatud huvi](#). Kui dokumentide hoidja ei võimalda dokumentidega tutvumiseks õigustatud isikul hoiule antud dokumentidega tutvuda, võib õigustatud isik esitada kahe nädala jooksul alates keeldumise saamisest või nelja nädala jooksul alates taotluse esitamisest, kui sellele ei ole vastatud, [hagita menetluses kohtule avalduse dokumentide hoidja kohustamiseks dokumentidega tutvumist võimaldama](#). Mittetulundusühingu võlausaldajad ning isikud, kellel on selleks õigustatud huvi, võivad dokumentidega tutvuda kohtu loal.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 55. [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336 - jõust. 01.07.2002]

6. peatükk

ÜHINEMINE JA JAGUNEMINE JA ÜMBERKUJUNDAMINE

1. jagu

Ühinemine

§ 56. Ühinemise mõiste

(1) Mittetulundusühing (ühendatav mittetulundusühing) võib ühineda teise mittetulundusühinguga (ühendav mittetulundusühing) või mõne äriühinguga (ühendav ühing). Põhikirjaga võib ette näha, et ühinemine on või ei ole lubatud ainult põhikirjas ettenähtud tingimustel. Ühendatav mittetulundusühing loetakse lõppenuks.

(1¹) Mittetulundusühing võib olla äriühinguga toimuva ühinemise korral üksnes ühendatavaks ühinguks.

(2) Mittetulundusühingud võivad ühineda ka selliselt, et asutavad uue mittetulundusühingu. Ühinevad mittetulundusühingud loetakse sel juhul lõppenuks.

(2¹) Juhul, kui mittetulundusühing osaleb ühinemisel, milles osalevad äriühingud ja ühinemise käigus luuakse uus ühing, võib ühinemise käigus loodav ühing olla üksnes mõnes äriühingu vormis.

(3) Ühinemine toimub likvideerimismenetluseta.

(4) Ühinemisel läheb ühendatava mittetulundusühingu vara (õigused ja kohustused) üle ühendavale mittetulundusühingule. Uue mittetulundusühingu asutamisel läheb ühinevate mittetulundusühingute vara sellele üle.

(5) Ühendatava mittetulundusühingu liikmed saavad ühinemisel ühendava mittetulundusühingu liikmeteks. Uue mittetulundusühingu asutamisel saavad selle liikmeteks ühinevate mittetulundusühingute liikmed.

(5¹) Äriühinguga ühinemisel saavad ühendatava mittetulundusühingu liikmed vastavalt ühendava aktsiaseltsi aktsionäriks, osaühingu osanikuks, täisühingu osanikuks, usaldusühingu täis- või usaldusosanikuks või tulundusühistu liikmeks.

(6) Mittetulundusühing võib ühineda ainult teise mittetulundusühinguga.

(7) Seaduses sätestatud juhtudel on ühinemiseks nõutav pädeva asutuse luba.

§ 57. Ühinemisleping

(1) Ühinemiseks sõlmivad mittetulundusühingute juhatused ühinemislepingu. Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärast lepingu heakskiitmist [käesoleva seaduse §-s 58](#) sätestatud korras. Ühinemislepingus tuleb märkida:

1) mittetulundusühingute nimed ja asukohad;

1¹) kokkulepe ühendatava mittetulundusühingu vara tervikuna üleandmise kohta ühendavale mittetulundusühingule ühendava mittetulundusühingu liikmesuse üleandmise vastu;

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

2) õigused, mida ühendav mittetulundusühing annab ühendatava mittetulundusühingu liikmetele;

3) ühinemise tagajärjed ühendatava mittetulundusühingu töötajatele;

4) aeg, millal ühinemine tuleb kanda ühendava ühingu asukoha ärireistrisse.

(2) Ühinemisleping peab olema kirjalik notariaalselt tõestatud.

(3) Kui heakskiidetud ühinemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aasta jooksul pärast lepingu sõlmimist saanud, võib mittetulundusühing selle lõpetada, teatades lõpetamisest vähemalt kuus kuud ette, kui ühinemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega.

(4) Ühinemislepingus märgitud aeg, millal ühinemine tuleb kanda ühendava ühingu asukoha äriregistrisse, ei tohi olla varem kui 5 tööpäeva alates äriregistrile ühinemise äriregistrisse kandmise avalduse esitamisele järgnevast tööpäevast.

§ 58. Ühinemisotsus

(1) Ühinemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kui ühinemislepingu on heaks kiitnud kõik ühinevad mittetulundusühingud. Ühinemisotsus peab olema kirjalik.

(1¹) Vähemalt kaks nädalat enne ühinemislepingu heakskiitmise otsustamist tuleb liikmetel võimaldada tutvumist ühinemislepingu, ühinemisaruande ja audiitori aruandega, kui audiitori aruanne tuleb koostada.

(2) Ühinemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle-vähemalt 2/3 üldkoosolekul osalenud või esindatud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 58¹. Ühinemisotsuse vaidlustamine

Kohus võib mittetulundusühingu liikme või juhatuse liikme nõudel seadusega, asutamislepinguga või põhikirjaga vastuolus oleva ühinemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest arvates.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 59. Võlausaldajate kaitse

(1) Ühendav mittetulundusühing avaldab viivitamata pärast ühinemise kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile väljaandes Ametlikud Teadaanded ühinemise kohta teate ühinenud mittetulundusühingute võlausaldajale ja teatab võimalusest esitada ühendavale mittetulundusühingule oma nõuded tagatise saamiseks kuue kuu jooksul teate avaldamisest arvates.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(2) Ühendav mittetulundusühing peab kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud teate avaldamisest arvates tagama ühinevate mittetulundusühingute võlausaldajate esitatud nõuded, kui võlausaldajad ei saa nõuda nõude rahuldamist ja põhistavad, et ühinemine võib ohustada nende nõuete täitmist.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 60. Avalduse esitamine registrile

(1) Ühineva mittetulundusühingu juhatuse esitab ühe kuu möödudes ühinemislepingu heakskiitmisest avalduse ühinemise kandmiseks registrisse. Avaldusele lisatakse:

[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012]

- 1) ühinemislepingu notariaalselt kinnitatud ärakiri;
- 2) ühinemisotsus;
- 3) ühinemisluba, kui see on nõutav.

4) [kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et ühinemisotsust ei ole vaidlustatud või vaidlustamise avaldus on jäetud rahuldamata.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(3) Ühendava mittetulundusühingu juhatuse võib esitada avalduse ka ühendatava mittetulundusühingu ühinemise registrisse kandmiseks.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 61. Ühendava mittetulundusühingu nimi

Ühendav mittetulundusühing võib jätkata tegevust ühendatava mittetulundusühingu nime all.

§ 62. Ühinemise kanne

(1) Ühinemine kantakse ühendava mittetulundusühingu registrikaardile, kui kanne on tehtud kõigi ühendatavate mittetulundusühingute registrikaartidele. Ühendatava mittetulundusühingu registrikaardi kandes märgitakse, et ühinemine loetakse toimunuks selle kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.

(2) Ühinemisega seotud avaldused liidetakse ühte menetlusse. Juhul, kui mittetulundusühing ühineb äriühinguga, liidetakse ühinemisega seotud avaldused registris ja äriregistris ühte menetlusse.

§ 63. Kande õiguslik toime ja ühinemisega tekitatud kahju hüvitamine

(1) Ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile läheb ühendatava

mittetulundusühingu vara (õigused ja kohustused) üle ühendavale mittetulundusühingule. Pärast ühinemise kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile tehakse vara ülemineku kanded kinnistusraamatus ja vallasvara registrites ühendava mittetulundusühingu avalduse põhjal.

[RT I, 21.06.2014, 8 – jõust. 01.01.2015]

(2) Ühendatav mittetulundusühing loetakse lõppenuks ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile. Registripidaja kustutab ühendatava mittetulundusühingu registrist.

[RT I, 21.06.2014, 8 – jõust. 01.01.2015]

(3) Ühinemise kandmisega ühendava mittetulundusühingu registrikaardile saavad ühendatava mittetulundusühingu liikmed ühendava mittetulundusühingu liikmeteks või ühendava äriühingu liikmeteks, osanikeks või aktsionärideks ning nende liikmelisus asendatakse ühendava äriühingu liikmelisuse, osaluse või aktsiatega.

(4) Ühinemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(5) Ühineva mittetulundusühingu juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt ühinemisega mittetulundusühingule, selle liikmetele või mittetulundusühingu võlusaludajatele süüliselt tekitatud kahju eest.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat ühinemise kandmisest ühendava mittetulundusühingu registrikaardile.

§ 64. Ühinemine uue mittetulundusühingu asutamisega

(1) Ühinemisele uue mittetulundusühingu asutamisega kohaldatakse käesoleva seaduse §-d 56–63 koos seadusega ettenähtud täiendustega. Ühinemisele uue äriühingu asutamisega kohaldatakse käesoleva seaduse 6. peatüki 1. ja 1¹ jaos toodud ja loodavale äriühingule äriseadustiku 31. peatükis toodud koos äriseadustikus ette nähtud täiendustega.

(2) Ühinevatele mittetulundusühingutele kohaldatakse ühendatava mittetulundusühingu kohta sätestatud ja asutatavale mittetulundusühingule ühendava mittetulundusühingu kohta sätestatud. Mittetulundusühingud loetakse ühinenuks uue mittetulundusühingu registrisse kandmisega.

(3) Uue mittetulundusühingu asutamisele kohaldatakse mittetulundusühingu asutamise sätteid, kui käesolevas peatükis sätestatud ei tulene teisiti. Asutajateks on ühinevad mittetulundusühingud.

(4) Ühinemislepingus tuleb lisaks käesoleva seaduse § 57 lõikes 1 sätestatudle määrata uue mittetulundusühingu nimi ja asukoht ning juhatuse liikmed. Ühinemislepingule lisatakse asutatava mittetulundusühingu põhikiri, mis kinnitatakse ühinemisotsusega.

(5) Ühineva mittetulundusühingu juhatuse esitab avalduse ühinemise kandmiseks registrisse või äriregistrisse.

[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012]

(6) Ühinevate mittetulundusühingute juhatused esitavad ühise avalduse uue mittetulundusühingu kandmiseks registrisse või äriregistrisse.

1¹. jagu

Ühinemine äriühinguga

§ 64¹. Mittetulundusühingu ühinemine äriühinguga

Mittetulundusühingu ühinemisele äriühinguga kohaldatakse mittetulundusühingu osas käesolevas peatükis sätestatud, kui käesolevas jaos ei ole ette nähtud teisiti. Ühinemises osalevale äriühingule kohaldatakse äriseadustikus sätestatud.

§ 64². Ühinemislepingu sisu

(1) Kui ühendavaks ühinguks on äriühing, siis kohaldatakse ühinemislepingu sisu osas äriseadustiku § 392 lg-s 1 toodud, arvestades käesolevas jaos toodud erisusi.

(2) Kui ühendavaks ühinguks on osaühinguks või aktsiaselts, siis märgitakse ühinemislepingus asendussuhte asemel mittetulundusühingu liikme poolt omandatav liikmelisus ja osamakse või osamaksete suurus, osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv. Äriseadustiku § 392 lg 1 p 5 asemel mittetulundusühingu liikmetele antavad õigused. Mittetulundusühingu liikmetele juurdemakseid ühinemise käigus ei tehta.

(3) Kui ühendavaks ühinguks on täis- või usaldusühing, tuleb ühinemislepingus lisaks äriseadustiku § 392 1. lõikes sätestatudle märkida ühendatava mittetulundusühingu liikme kohta, kas ta saab ühendavas ühingus täis- või usaldusosanikuks, asendussuhte asemel seda, milline on tema sissemakse suurus.

(4) Ühendatava mittetulundusühingu liige, kes ühinemisotsusega ei nõustunud, saab ühendava usaldusühingu usaldusosanikuks.

§ 64³ Ühinemisaruanne

(1) Mittetulundusühingu ühinemisel äriühinguga tuleb koostada ühinemisaruanne ja selle sisu osas kohaldatakse äriseadustiku § 393 lg-s 1 ja 5 toodud. Asendussuhte ja juurdemaksete asemel käsitletakse ühinemisaruanandes tehtava sissemakse suurust, väljastatavate osade nimiväärtust või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtust ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate puhul nende arvu.

(2) Ühinemisaruanne ei pea koostama, kui sellega on nõus kõik ühineva mittetulundusühingu liikmed.

(3) Ühinemisel osalevad ühingud võivad koostada ühise ühinemisaruannde, arvestades käesoleva seaduse ja äriseadustikus toodud erisusi.

§ 64⁴ Audiitorkontroll

(1) Ühineva mittetulundusühingu liige võib mittetulundusühingu kulul nõuda ühinemislepingu audiitorkontrolli. Vastav kirjalik nõue peab olema esitatud kümne päeva jooksul käesoleva seaduse § 58 2¹. lõikes nimetatud dokumentidega tutvumise võimaldamisest arvates.

(2) Audiitori määramise ja audiitori aruande ning vastutuse osas kohaldatakse äriseadustiku §-s 395 ja 396 sätestatud, arvestades käesolevas jaos toodud erisusi. Äriseadustiku § 396 lg-t 2¹ ei kohaldata.

(3) Audiitori aruandes tuleb äriseadustiku § 396 lg-s 2 viidatud asendussuhte kohasusele hinnangu andmise asemel näidata, kas väljastatav osa või aktsia on kohaseks tasuks ühendatava mittetulundusühingu liikmele.

(4) Audiitori aruandes tuleb lisaks märkida, millist meetodit kasutati leidmaks liikmesuse asendamiseks väljastatud osade nimiväärtust või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtust ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu ning millised olid sellega seotud raskused, kas kasutatud meetod on väljastatud osade nimiväärtuste või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuste ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu leidmiseks kohane ning millised oleksid olnud muud meetodid. Kui väljastatud osade nimiväärtuste või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuste ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu leidmiseks kasutati erinevaid meetodeid, tuleb märkida, milline oluks osade nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv iga meetodi puhul eraldi ning millist tähtsust omas iga meetodi alusel saadud tulemus osade nimiväärtuse või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuse ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu määramisel.

§ 64⁵ Ühinemisotsus

Ühineva mittetulundusühingu juhatus peab enne ühinemislepingu heakskiitmise otsustamist teatama liikmetele kõigist ühinemislepingu sõlmimise ja ühinemislepingu heakskiitmise otsustamise vahelisel ajal ühingu varas toimunud olulistest muudatustest. Ühineva mittetulundusühingu juhatus teavitab eelmises lauses nimetatud muudatustest ka teiste ühinevate ühingute juhatusi või esindama õigustatud osanikke, kes teavitavad nendest muudatustest oma ühingu osanikke või üldkoosolekut.

64⁶ Ühinemisotsuse vaidlustamine ja kahju hüvitamine

(1) Ühendatava mittetulundusühingu ühinemisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, et selle liikmele omandavas ühingus määratud osamaks või osamaksed, väljastatav osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv on liiga madal.

(2) Kui liige leiab, et omandavas ühingus määratud osamaks või osamaksed, väljastatav osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv on liiga madal, võib liige nõuda ühendavalt ühingult tagasimakset.

(3) Alates ühinemise kandmisest ühendava ühingu registrikaardile peab ühendav ühing tasumata tagasimakselt maksuma viivist seaduses sätestatud suuruses. See ei välista ega piira viivist ületava kahju hüvitamise nõude esitamist.

§ 64⁷. Avalduse esitamine registrile

(1) Ühineva mittetulundusühingu juhatus esitab koos avaldusega lisaks § 60 lg-s 1 toodud dokumentidele veel täiendavalt:

1) ühinemisaruanne või nõusolekud selle koostamata jätmiseks;

2) audiitori aruanne, kui see on nõutav;

3) ühendatava ühingu lõppbilanss.

(2) Registripidaja võib ühinemise registrisse kanda ainult siis, kui ühendatava mittetulundusühingu lõppbilanss on koostatud seisuga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist registrile. Lõppbilanss koostatakse vastavalt majandusaasta aruande osaks olevale bilansile esitatavatele nõuetele ning selle kinnitamisele ja audiitorkontrolli läbiviimisele kohaldatakse majandusaasta aruande

kinnitamise ja audiitorikontrolli läbiviimise kohta sätestatud. Lõppbilanss peab olema koostatud samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi kasutades, mida kasutati viimase majandusaasta aruande osaks oleva bilansi koostamisel. Lõppbilanss koostatakse ühinemise bilansi päevale eelneva päeva seisuga.

§ 64⁸. Hüvitis äriühinguga ühinemisel

(1) Ühendatava mittetulundusühingu osanik või aktsionär, kes ei ole ühinemisotsusega nõus, võib kahe kuu jooksul ühinemise ühendava äriühingu registrikaardile kandmisest nõuda, et ühendav äriühing omandaks tema asendatud liikmelisuse, osa või aktsia rahalise hüvituse eest. Rahaline hüvitus peab olema sama suur kui rahasumma, mida mittetulundusühingu liige oleks saanud mittetulundusühingu likvideerimisel järelejäänud vara jaotamisel, kui mittetulundusühing oleks likvideeritud ühinemisotsuse tegemise ajal, arvestamata käesolevas seaduses ette nähtud vara jaotamise piiranguid.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alustel ei kohaldata äriseadustiku § 162 2. lõike punktis 1¹ ja § 283 2. lõike punktis 2 sätestatud.

(3) Liikmete nimed, kes ei olnud nõus ühinemisotsusega ja soovivad kasutada käesolevas paragrahvis nimetatud õigusi, lisatakse ühinemisotsusele. Ühinemisotsusega mittenõustumist kinnitab iga liige oma allkirjaga.

(4) Kui ühendav ühing on tulundusühistu, täis- või usaldusühing, võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitust nõuda liige või osanik, kes lahkub ühingust.

(5) Alates ühinemise kandmisest ühendava ühingu registrikaardile, peab ühendav ühing maksma hüvituselt viivist seaduses sätestatud suuruses.

(6) Kui ühinemisotsusega mittenõustunud liige ei nõua käesolevas paragrahvis nimetatud hüvitust, võib ta omandatud osa või aktsia võõrandada kahe kuu jooksul, sõltumata seaduses sätestatud või põhikirjaga ettenähtud käsutuspiirangutest.

2. jagu Jagunemine

§ 65. Jagunemise mõiste

(1) Jagunemine toimub likvideerimismenetluseta jaotumise või eraldumise teel. Põhikirjaga võib ette näha, et jagunemine on või ei ole lubatud ainult põhikirjas ettenähtud tingimustel.

(1¹) Mittetulundusühing (jagunev mittetulundusühing) võib osaleda jagunemisel teise mittetulundusühinguga (omandav mittetulundusühing) või mõne äriühinguga (omandav ühing).

(1²) Mittetulundusühing võib jagunemisel, milles osaleb mõni äriühing, olla üksnes jagunevaks ühinguks. Omandavaks ühinguks saab mittetulundusühing olla üksnes siis, kui jagunemisel osalevad üksnes mittetulundusühingud.

(2) Jaotumisel annab jagunev mittetulundusühing oma vara üle omandavatele mittetulundusühingutele. Omandav mittetulundusühing võib olla olemasolev või asutatav mittetulundusühing. Jaotumisel loetakse jagunev mittetulundusühing lõppenuks.

(3) Eraldumisel annab jagunev mittetulundusühing osa oma varast üle ühele või mitmele omandavale mittetulundusühingule. Omandav mittetulundusühing võib olla olemasolev või asutatav mittetulundusühing.

(4) Jagunemisel saavad jaguneva mittetulundusühingu liikmed vastavalt jagunemislepingule omandavate mittetulundusühingute liikmeteks.

(5¹) Mittetulundusühingu jagunemisel selliselt, et omandavaks ühinguks on äriühing, saavad jaguneva mittetulundusühingu liikmed vastavalt omandava aktsiaseltsi aktsionäriks, osaühingu osanikuks, täisühingu osanikuks, usaldusühingu täis- või usaldusosanikuks või tulundusühistu liikmeks.

(5) Mittetulundusühing võib jaguneda ainult mittetulundusühinguteks ning osaleda ainult mittetulundusühingu jagunemisel.

(6) Seaduses sätestatud juhtudel on jagunemiseks nõutav pädeva asutuse luba.

§ 66. Jagunemisleping

(1) Jagunemiseks sõlmivad jagunemises osalevate mittetulundusühingute juhatused jagunemislepingu. Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused pärast lepingu heakskiitmist käesoleva seaduse §-s 67 sätestatud korras. Jagunemislepingus tuleb märkida:

1) jagunemisel osalevate mittetulundusühingute nimed ja asukohad;

1¹) kokkulepe jaguneva ühingu vara osalise või tervikuna üleandmise kohta omandavale ühingu omandava ühingu liikmelisuse, osade või aktsiate üleandmise vastu;

2) õigused, mida omandav mittetulundusühing annab jaguneva mittetulundusühingu liikmetele;

3) igale omandavale mittetulundusühingule üleantava vara nimekirja;

4) jagunemise tagajärjed töötajatele;

5) aeg, millal jagunemine tuleb kanda jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse.

(2) Jagunemisleping peab olema kirjaliknotariaalselt tõestatud.

(3) Kui heakskiidetud jagunemisleping on tingimuslik ja tingimus ei ole viie aasta jooksul pärast lepingu sõlmimist saabunud, võib mittetulundusühing selle lõpetada, teatades lõpetamisest vähemalt kuus kuud ette, kui jagunemislepingus ei ole ette nähtud lühemat etteteatamise tähtaega.

(4) Jagunemislepingus märgitud aeg, millal jagunemine tuleb kanda jaguneva ühingu asukoha äriregistrisse, ei tohi olla varem kui 5 tööpäeva alates äriregistrile jagunemise äriregistrisse kandmise avalduse esitamisele järgnevast tööpäevast.

§ 67. Jagunemisotsus

(1) Jagunemislepingust tekivad õigused ja kohustused, kui jagunemislepingu on heaks kiitnud kõik jagunemises osalevad mittetulundusühingud. Jagunemisotsus peab olema kirjalik.

(1¹) Vähemalt kaks nädalat enne ühinemislepingu heakskiitmise otsustamist tuleb liikmetel võimaldada tutvumist ühinemislepingu, ühinemisaruaude ja audiitori aruandega, kui audiitori aruanne tuleb koostada.

(2) Jagunemisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas üle-vähemalt 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema häälteenamuse nõuet. Sõltumata eelmises lauses ette nähtud häälteenamuse nõudest, on jagunemisotsuse vastu võtmiseks vajalik nende jaguneva mittetulundusühingu liikmete poolthääli, kes ei saa omandava ühingu osanikeks või aktsionärideks.

§ 67¹. Jagunemisotsuse vaidlustamine

Kohus võib mittetulundusühingu liikme või juhatuse liikme nõudel seadusega, asutamislepinguga või põhikirjaga vastuolus oleva jagunemisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest arvates.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 68. [Kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 69. Avalduse esitamine registrile

(1) Jagunemises osaleva mittetulundusühingu juhatus esitab ühe kuu möödudes jagunemislepingu heakskiitmisest avalduse jagunemise kandmiseks registrisse. Avaldusele lisatakse:

[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012]

1) jagunemislepingu notariaalselt kinnitatud ärakiri;

2) jagunemisotsus;

3) jagunemise luba, kui see on nõutav.

4) [kehtetu - RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(2) Avalduses peavad juhatuse liikmed kinnitama, et jagunemisotsust ei ole vaidlustatud või vaidlustamise avaldus on jäetud rahuldamata.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

§ 70. Omandava mittetulundusühingu nimi

Jagunemise korral võib omandav mittetulundusühing jätkata tegevust jaguneva mittetulundusühingu nime all.

§ 71. Jagunemise kanne

(1) Jagunemine kantakse jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile, kui kanne on tehtud kõigi omandavate mittetulundusühingute registrikaartidele. Omandavate mittetulundusühingute registrikaartide kannetes märgitakse, et jagunemine loetakse toimunuks selle kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(2) Jagunemisega seotud avaldused liidetakse ühte menetlusse. Juhul, kui mittetulundusühing osaleb jagunemisel koos mõne äriühinguga, liidetakse jagunemisega seotud avaldused registris ja äriregistris ühte menetlusse.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

§ 72. Kande õiguslik toime

(1) Jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile läheb jaguneva mittetulundusühingu kogu vara, eraldumise korral eraldatud vara vastavalt jagunemislepingus ettenähtud jaotusele, üle omandavatele mittetulundusühingutele. Pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile tehakse vara ülemineku kanded kinnistusraamatusse ja vallasvara registritesse omandava mittetulundusühingu avaldusel.

(2) Jagunemisel lõpeb jagunev mittetulundusühing jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. Registripidaja kustutab jaguneva mittetulundusühingu registrist.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(3) Jagunemise kandmisega jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile saavad jaguneva mittetulundusühingu liikmed vastavalt jagunemislepingule omandavate mittetulundusühingute liikmeks, või omandava äriühingu liikmeteks, osanikeks või aktsionärideks ning nende liikmelisus asendatakse ühendava äriühingu liikmelisuse, osaluse või aktsiatega.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(4) Jagunemisel jagamata jäänud vara jagatakse omandavate mittetulundusühingute vahel võrdeliselt nende osaga jagatavas varas.

(5) Jagunemist ei saa vaidlustada pärast selle kandmist jaguneva ühingu registrikaardile.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

§ 73. Vastutus jaguneva mittetulundusühingu kohustuste eest

(1) Enne jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile tekkinud jaguneva mittetulundusühingu kohustuste eest vastutavad jagunemises osalevad mittetulundusühingud solidaarselt. Solidaarvõlgnike omavahelises suhtes on kohustatud isikuks ainult see, kellele kohustused määrati jagunemislepinguga.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(2) Jagunemises osalev mittetulundusühing, kellele kohustust jagunemislepingus ei määratud, vastutab jaguneva mittetulundusühingu kohustuse eest, kui selle täitmise tähtpäev saabub viie aasta jooksul pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(3) Jagunemisel osalev mittetulundusühing avaldab viivitamata pärast jagunemise kandmist jaguneva mittetulundusühingu registrikaardile. väljaandes Ametlikud Teadaanded teate jagunemise kohta jagunemisel osalevate mittetulundusühingute võlausaldajale ja teatab võimalusest esitada oma nõuded tagatise saamiseks kuue kuu jooksul teate avaldamisest arvates.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

(4) Jagunemisel osalev mittetulundusühing peab kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud teate avaldamisest arvates tagama võlausaldajate esitatud nõuded, kui võlausaldajad ei saa nõuda nõuete rahuldamist ja põhistavad, et jagunemine võib ohustada nende nõuete täitmist.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(5) Jagunemisel osaleva mittetulundusühingu juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt jagunemisega mittetulundusühingule, selle liikmetele või ühingu võlausaldajatele süüliselt tekitatud kahju eest.

[RT I 2009, 13, 78 - jõust. 01.07.2009]

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud nõude aegumistähtaeg on viis aastat alates jagunemise kandmisest jaguneva ühingu registrikaardile.

[RT I, 21.06.2014, 8 - jõust. 01.01.2015]

§ 74. Jagunemine uue mittetulundusühingu asutamisega

(1) Jagunemisele uue mittetulundusühingu asutamisega kohaldatakse käesoleva seaduse §-des 65–73 sätestatud koos seaduses ettenähtud täiendustega.

(2) Asutatavatele mittetulundusühingutele kohaldatakse omandavate mittetulundusühingute kohta sätestatud.

(3) Uue mittetulundusühingu asutamisele kohaldatakse mittetulundusühingu asutamise sätteid, mis käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti. Asutajaks on jaguneva mittetulundusühing.

(4) Jagunemisel uue mittetulundusühingu asutamisega koostab jaguneva mittetulundusühingu juhatus jagunemiskava, mis asendab jagunemislepingut. Jagunemiskavas tuleb lisaks käesoleva seaduse § 66 lõikes 1 sätestatule määrata uue mittetulundusühingu nimi ja asukoht ning juhatuse liikmed. Jagunemiskavale lisatakse asutatava mittetulundusühingu põhikiri, mis kinnitatakse jagunemisotsusega.

(5) Jaguneva mittetulundusühingu juhatus esitab avalduse uute mittetulundusühingute ning jagunemise kandmiseks registrisse.

[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012]

(6) Registripidaja kannab iga uue mittetulundusühingu registrisse, seejärel kannab registripidaja jagunemise registrisse ja teeb iga uue mittetulundusühingu juurde märke, millal jagunemine registrisse kant.

[RT I, 18.12.2012, 3 - jõust. 19.12.2012]

2¹. jagu

Jagunemine äriühingusse

§ 74¹. Mittetulundusühingu jagunemine äriühingusse

Mittetulundusühingu jagunemisele äriühingusse kohaldatakse mittetulundusühingu osas käesolevas peatükis sätestatud, kui käesolevas jaos ei ole ette nähtud teisiti. Jagunemisel osalevale äriühingule kohaldatakse äriseadustikus sätestatud.

§ 74². Jagunemislepingu sisu

(1) Kui omandavaks ühinguks on äriühing, siis kohaldatakse jagunemislepingu sisu osas äriseadustiku § 435 lg-s 1 toodut, arvestades käesolevas jaos toodud erisusi.

(2) Kui omandavaks ühinguks on osaühinguks või aktsiaselts, siis märgitakse jagunemislepingus asendussuhte asemel mittetulundusühingu liikme poolt omandatav liikmelisus ja osamakse või osamaksete suurus, osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv. Äriseadustiku § 435 lg 1 p 5 asemel mittetulundusühingu liikmetele antavad õigused. Mittetulundusühingu liikmetele juurdemakseid jagunemise käigus ei tehta.

(3) Kui omandavaks ühinguks on täis- või usaldusühing, tuleb jagunemislepingus lisaks äriseadustiku § 435 1. lõikes sätestatule märkida jaguneva mittetulundusühingu liikme kohta, kas ta saab omandavas usaldusühingus täis- või usaldusosanikuks, asendussuhte asemel seda, milline on tema sissemakse suurus.

(4) Jaguneva mittetulundusühingu liige, kes jagunemisotsusega ei nõustunud, saab omandava usaldusühingu usaldusosanikuks.

§ 74³ Jagunemisaruanne

(1) Mittetulundusühingu jagunemisel selliselt, et omandavaks ühinguks on äriühing, tuleb koostada jagunemisaruanne ja selle sisu osas kohaldatakse äriseadustiku § 436 lg-s 1 ja 5 toodut. Asendussuhte ja juurdemaksete asemel käsitletakse jagunemisaruanandes tehtava sissemakse suurust, väljastatavate osade nimiväärtust või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtust ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate puhul nende arvu.

(2) Jagunemisaruanne ei pea koostama, kui sellega on nõus kõik jaguneva mittetulundusühingu liikmed.

(3) Jagunemisel osalevad ühinged võivad koostada ühise jagunemisaruanne, arvestades käesoleva seaduse ja äriseadustikus toodud erisusi.

§ 74⁴ Audiitorkontroll

(1) Jaguneva mittetulundusühingu liige võib mittetulundusühingu kulul nõuda jagunemislepingu audiitorkontrolli. Vastav kirjalik nõue peab olema esitatud kümne päeva jooksul käesoleva seaduse § 67 11. lõikes nimetatud dokumentidega tutvumise võimaldamisest arvates.

(2) Audiitori määramise ja audiitori aruande ning vastutuse osas kohaldatakse äriseadustiku §-s 438 ja 439 sätestatut, arvestades käesolevas jaos toodud erisusi. Äriseadustiku § 439 lg-t 2¹ ei kohaldata.

(3) Audiitori aruanDES tuleb äriseadustiku § 439 lg-s 2 viidatud asendussuhte kohasusele hinnangu andmise asemel näidata, kas väljastatav osa või aktsia on kohaseks tasuks jaguneva mittetulundusühingu liikmele.

(4) Audiitori aruanDES tuleb lisaks märkida, millist meetodit kasutati leidmaks liikmesuse asendamiseks väljastatud osade nimiväärtust või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtust ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu ning millised olid sellega seotud raskused, kas kasutatud meetod on väljastatud osade nimiväärtuste või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuste ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu leidmiseks kohane ning millised oleksid olnud muud meetodid. Kui väljastatud osade nimiväärtuste või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuste ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu leidmiseks kasutati erinevaid meetodeid, tuleb märkida, milline olnuks osade nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv iga meetodi puhul eraldi ning millist tähtsust omas iga meetodi alusel saadud tulemus osade nimiväärtuse või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtuse ja arvu või nimiväärtuseta aktsiate arvu määramisel.

§ 74⁵ Jagunemisotsus

Jaguneva mittetulundusühingu juhatus peab enne jagunemislepingu heakskiitmise otsustamist teatama liikmetele kõigist jagunemislepingu sõlmimise ja jagunemislepingu heakskiitmise otsustamise vahelisel ajal ühingu varas toimunud olulistest muutustest. Jaguneva mittetulundusühingu juhatus teavitab eelmises lauses nimetatud muutustest ka teiste jagunemisel osalevate ühingute juhatusi või esindama õigustatud osanikke, kes teavitavad nendest muutustest oma ühingu osanikke või üldkoosolekut.

74⁶ Jagunemisotsuse vaidlustamine ja kahju hüvitamine

(1) Jagunemisel osaleva mittetulundusühingu jagunemisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, et selle liikmele omandavas ühingu määratud osamaks või osamaksud, väljastatav osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv on liiga madal.

(2) Kui liige leiab, et omandavas ühingu määratud osamaks või osamaksud, väljastatav osa nimiväärtus või nimiväärtusega aktsiate nimiväärtus ja arv või nimiväärtuseta aktsiate arv on liiga madal, võib liige nõuda omandavalt ühingult tagasimakset.

(3) Alates jagunemise kandmisest omandava ühingu registrikaardile peab omandav ühing tasumata tagasimakselt maksuma viivist seaduses sätestatud suuruses. See ei välista ega piira viivist ületava kahju hüvitamise nõude esitamist.

§ 74⁷. Avalduse esitamine registrile

(1) Jagunev mittetulundusühingu juhatus esitab koos avaldusega lisaks § 69 lg-s 1 toodud dokumentidele veel täiendavalt:

- 1) jagunemisaruande või nõusolekud selle koostamata jätmiseks;
- 2) audiitori aruande, kui see on nõutav;
- 3) jaotumise korral jaguneva ühingu lõppbilanss.

(2) Registripidaja võib jagunemise registrisse kanda ainult siis, kui jaguneva mittetulundusühingu lõppbilanss on koostatud seisuaga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist registrile. Lõppbilanss koostatakse vastavalt majandusaasta aruande osaks olevale bilansile esitatavatele nõuetele ning selle kinnitamisele ja audiitorkontrolli läbiviimisele kohaldatakse majandusaasta aruande kinnitamise ja audiitorkontrolli läbiviimise kohta sätestatud. Lõppbilanss peab olema koostatud samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi kasutades, mida kasutati viimase majandusaasta aruande osaks oleva bilansi koostamisel. Lõppbilanss koostatakse jagunemise bilansi päevale eelneva päeva seisuaga.

§ 74⁸. Hüvitis äriühinguaga ühinemisel

(1) Jaguneva mittetulundusühingu osanik või aktsionär, kes ei ole jagunemisotsusega nõus, võib kahe kuu jooksul jagunemise omandava äriühingu registrikaardile kandmisest nõuda, et omandav äriühing omandaks tema asendatud liikmelisuse, osa või aktsia rahalise hüvituse eest. Rahaline hüvitus peab olema sama suur kui rahasumma, mida mittetulundusühingu liige oleks saanud mittetulundusühingu likvideerimisel järelejäänud vara jaotamisel, kui mittetulundusühing oleks likvideeritud jagunemisotsuse tegemise ajal, arvestamata käesolevas seaduses ette nähtud vara jaotamise piiranguid.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alustel ei kohaldata äriseadustiku § 162 2. lõike punktis 1¹ ja § 283 2. lõike punktis 2 sätestatud.

(3) Liikmete nimed, kes ei olnud nõus jagunemisotsusega ja soovivad kasutada käesolevas paragrahvis nimetatud õigusi, lisatakse jagunemisotsusele. Jagunemisotsusega mittenõustumist kinnitab iga liige oma allkirjaga.

(4) Kui omandav ühing on tulundusühistu, täis- või usaldusühing, võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitust nõuda liige või osanik, kes lahkub ühingu.

(5) Alates jagunemise kandmisest omandava ühingu registrikaardile, peab omandav ühing maksma hüvitustelt viivist seaduses sätestatud suuruses.

(6) Kui jagunemisotsusega mittenõustunud liige ei nõua käesolevas paragrahvis nimetatud hüvitust, võib ta omandatud osa või aktsia võõrandada kahe kuu jooksul, sõltumata seaduses sätestatud või põhikirjaga ettenähtud käsutuspiirangutest.

3. Jagu

Ümberkujundamine

§ 74⁹ Mittetulundusühingu ümberkujundamine äriühinguks

(1) Mittetulundusühingu võib ümber kujundada äriühinguks või sihtasutuseks.

(2) Ümberkujundatava mittetulundusühinguühingu liikmed saavad uue ühingu osanikeks, aktsionärideks või liikmeteks või loetakse sihtasutuse asutajaks.

§ 74¹⁰ Ümberkujundamisaruanne

(1) Ümberkujundatava mittetulundusühingu juhatus koostab kirjaliku aruande (ümberkujundamisaruanne), kus selgitatakse ja põhjendatakse õiguslikult ning majanduslikult ümberkujundamist, sealhulgas osade või aktsiate asendussuhet ning juurdemaksete suurust, kui juurdemakseid tehakse. Aruandes tuleb eraldi viidata hindamisega seotud raskustele.

(2) Ümberkujundamisaruande osaks on ka ümberkujundamisotsuse projekt.

(3) Ümberkujundamisaruandes ei pea märkima andmeid, mille avaldamisega võib kaasneda oluline kahju ümberkujundatavale ühingule. Sel juhul tuleb aruandes märkida andmete esitamata jätmise põhjused.

(4) Ümberkujundamisaruannet ei pea koostama, kui ümberkujundatava ühingu kõik liikmed on nõus, et ümberkujundamisaruannet ei pea koostama.

§ 74¹¹. Ümberkujundamisotsus

(1) Ümberkujundamise otsustavad ümberkujundatava ühingu liikmed. Ümberkujundamisotsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas vähemalt 2/3 üldkoosolekul osalenud liikmetest ja põhikirjaga ei ole ette nähtud suurema hääletenamuse nõuet. Ümberkujundamisotsus peab olema kirjalik.

(2) Liige võib nõuda ümberkujundamisotsuse ärakirja.

(3) Ümberkujundamisotsuses tuleb märkida:

- 1) mis liiki ühinguks või sihtasutuseks ühing ümber kujundatakse;
- 2) ühingu või sihtasutuse nimi;

- 3) ümberkujundatava ühingu liikmete osade või aktsiatega asendamise suhe;
- 4) õigused, mis ühingu antakse osanikele või aktsionäridele või liikmetele või sihtasutuse asutajatele;
- 5) ümberkujundamise tagajärjed töötajatele;
- 6) kui ühing kujundatakse ümber osaühinguks või aktsiaseltsiks – osa- või aktsiakapitali suurus.
- 4) Liikmete nimed, kes ei olnud nõus ümberkujundamisotsusega, lisatakse ümberkujundamisotsusele. Ümberkujundamisotsusega mittenõustumist kinnitab iga liige.
- 5) Ümberkujundamisotsusega kinnitatakse uue ühingu või sihtasutuse põhikiri või ühinguleping. Ühingu ümberkujundamisel osaühinguks või aktsiaseltsiks valitakse koos otsuse tegemisega juhatuse liikmed ja nõukogu liikmed, kui moodustatakse nõukogu.

§ 74¹². Ümberkujundamisotsuse vaidlustamine ja kahju hüvitamine

- 1) Kohus võib liikme või juhatuse liikme nõudel seaduse või põhikirjaga vastuolus oleva ümberkujundamisotsuse kehtetuks tunnistada, kui nõue on esitatud ühe kuu jooksul otsuse tegemisest.
- 2) Ümberkujundamisotsust ei saa kehtetuks tunnistada põhjusel, et liikmeõiguste osade või aktsiatega asendamise suhe määrati liiga madalaks. Kui asendussuhe määrati liiga madalaks, võib osanik või aktsionär nõuda uuelts ühingult tagasimakset.
- 3) Alates ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest tuleb tasumata tagasimakselt maksta viivist seaduses sätestatud suuruses. See ei välista ega piira viivist ületava kahju hüvitamise nõude esitamist.

§ 74¹³. Avalduse esitamine registrile

- 1) Ümberkujundatava mittetulundusühingu juhatuse esitab mitte varem kui ühe kuu möödumisel ümberkujundamisotsuse vastuvõtmisest avalduse ümberkujundamise kandmiseks registrisse. Avaldusele lisatakse:
 - 1) ümberkujundamisotsus ja liikmete nimed, kes sellega ei nõustunud;
 - 2) liikmete koosoleku protokoll, kui ümberkujundamisotsus tehti koosolekul;
 - 3) ümberkujundatud ühingu või sihtasutuse põhikiri;
 - 4) ümberkujundamise luba, kui see on nõutav;
 - 5) ümberkujundamisaruanne või nõusolekud selle koostamata jätmiseks;
 - 6) ümberkujundamisel aluseks võetud bilanss;
 - 7) uue ühingu juhatuse liikmete või ühingu esindama õigustatud osanike andmed;
 - 8) uue ühingu nõukogu liikmete andmed, kui nõukogu moodustatakse;
 - 9) kui ühing kujundatakse ümber aktsiaseltsiks, siis Eesti väärtpaberite registri pidaja või muu depositeeriumi kinnitus selle kohta, et ümberkujundatava ühingu juhatuse on teda teavitanud ümberkujundamisest;
 - 10) vahebilanss või nõusolekud selle koostamata jätmiseks.
- 2) Registripidaja võib ümberkujundamise registrisse kanda ainult siis, kui ümberkujundamisel aluseks võetud bilanss on koostatud seisuga mitte varem kui kaheksa kuud enne avalduse esitamist registrile. Bilanss koostatakse vastavalt majandusaasta aruande osaks olevale bilansile esitatavatele nõuetele ning selle kinnitamisele ja audiitorkontrolli läbiviimisele kohaldatakse majandusaasta aruande kinnitamise ja audiitorkontrolli läbiviimise kohta sätestatud. Bilanss peab olema koostatud samu arvestuspõhimõtteid ja esitusviisi kasutades, mida kasutati viimase majandusaasta aruande osaks oleva bilansi koostamisel. Ümberkujundamisel aluseks võetav bilanss koostatakse ümberkujundamise bilansi päevale eelneva päeva seisuga.
- 3) Kui ühing kujundatakse ümber osaühinguks või aktsiaseltsiks, peavad juhatuse liikmed või ühingu esindama õigustatud osanikud avalduses kinnitama, et ümberkujundamisotsust ei ole vaidlustatud või on vastav avaldus rahuldamata jäetud.

§ 74¹⁴. Asutamissätete kohaldamine

Ümberkujundamisele kohaldatakse seda liiki ühingu või sihtasutuse asutamise sätteid, milleks ühing ümber kujundatakse, kui käesoleva peatüki sätetest ei tulene teisiti. Asutajateks loetakse ümberkujundatava mittetulundusühingu liikmeid, kes hääletasid ümberkujundamisotsuse poolt.

§ 74¹⁵. Võlausaldajate kaitse

1) Ümberkujundatud ühing või sihtasutus avaldab viivitamata pärast ümberkujundamise äriregistrisse kandmist väljaandes Ametlikud Teadaanded teate ümberkujundamise kohta ühingu võlausaldajale ja

teatab võimalusest esitada oma nõuded tagatise saamiseks kuue kuu jooksul, alates teate avaldamisest.

(2) Ühing või sihtasutus peab kuue kuu jooksul käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud teate avaldamisest alates tagama esitatud võlausaldajate nõuded, kui võlausaldajad ei saa nõuda rahuldamist ja nad põhistavad, et ümberkujundamine võib ohustada nende nõuete täitmist.

(3) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes sätestatud ei kohaldata, kui mittetulundusühing kujundatakse ümber täis- või usaldusühinguks.

§ 74¹⁶. Ümberkujundatud ühingu või sihtasutuse nimi

(1) Ümberkujundatav ühing või sihtasutus võib jätkata tegevust ümberkujundatud ühingu nime all.

Nimes ei või kasutada täiendit ega lühendit, mis viitab ümberkujundatud ühingu liigile.

(2) Kui ümberkujundatava ühingu liige oli füüsiline isik, kes ümberkujundatud ühingu enam ei osale, võib uus ühing tema nime nimes edasi kasutada ainult tema või tema pärijate kirjalikul nõusolekul.

§ 74¹⁷. Kande õiguslik toime ja ümberkujundamisega tekitatud kahju hüvitamine

(1) Ümberkujundamise registrisse kandmisest loetakse mittetulundusühing ümberkujundatuks.

(2) Ümberkujundamise registrisse kandmisega saavad ümberkujundatava mittetulundusühingu liikmed ümberkujundatud ühingu osanikeks või aktsionärideks või liikmeteks või loetakse sihtasutuse asutajateks ning neile antakse osaühingus osad ja aktsiaseltsis aktsiad.

(3) Ümberkujundamist ei saa vaidlustada pärast selle äriregistrisse kandmist.

(4) Ümberkujundatava ühingu juhatuse liikmed vastutavad solidaarselt ümberkujundamisega ühingule, liikmetele või ühingu võlausaldajatele süüliselt tekitatud kahju eest. Kahju hüvitamise nõude aegumistähtaeg on viis aastat ümberkujundamise registrisse kandmisest.

§ 74¹⁸. Hüvitus ümberkujundamisel

(1) Ümberkujundamisel võib ümberkujundatava mittetulundusühingu liige, kes ei ole ümberkujundamisotsusega nõus, kahe kuu jooksul ümberkujundamise registrisse kandmisest nõuda, et ümberkujundatud ühing omandaks tema asendatud osa või aktsia rahalise hüvituse eest. Rahalise hüvituse suurus peab olema niisama suur kui raha, mida liige oleks saanud ühingu likvideerimisel järelejäänud vara jaotamisel, kui ühing oleks likvideeritud ümberkujundamisotsuse tegemise ajal.

(2) Osade või aktsiate ühingu poolt omandamisele käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud alustel ei kohaldata vastavalt äriseadustiku § 162 2. lõike punkti 11 ja § 283 2. lõike punkti 2 sätteid.

(3) Kui ühing kujundatakse ümber täis- või usaldusühinguks, võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud hüvitust nõuda osanik, kes lahku ühingust.

(4) Alates ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest, peab ümberkujundatud ühing maksma hüvituse viivist seaduses sätestatud suuruses.

(5) Ühingu ümberkujundamisel võib liige, kes ei nõustunud otsusega ega nõua hüvitust, võõrandada omandatud osa või aktsiad kahe kuu jooksul ümberkujundamise äriregistrisse kandmisest, sõltumata seaduses sätestatud või põhikirjaaga ettenähtud käsutuspiirangutest.

7. peatükk

MITTETULUNDUSÜHINGUTE JA SIHTASUTUSTE REGISTER

§ 75. Registri pidamine

(1) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri vastutav töötleja on Justiitsministeerium ja volitatud töötlejad on Tartu Maakohtu registriosakond ning Registrate ja Infosüsteemide Keskus.

[RT I, 09.06.2017, 1 - jõust. 01.07.2017]

(2) Mittetulundusühingute ja sihtasutuste register on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu, mille pidamise eesmärk on koguda, säilitada ja avalikustada teavet Eestis asuvate mittetulundusühingute ja sihtasutuste kohta. Mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrit peab Tartu Maakohtu registriosakond (edaspidi registripidaja).

[RT I, 20.12.2018, 1 - jõust. 01.01.2019]

§ 76. Äriseadustiku kohaldamine

–Registriale kohaldatakse äriseadustiku § 22 lõikeid 4 ja 6, §-e 26, 27, 32 ja 321, § 33 lõikeid 11, 12, 4–10, 13 ja 14, §-e 43–46, 50 ja 52, § 53 lõikeid 1–3, §-e 55, 56, 58, § 59 lõikeid 5–7, §-e 63, 631, 66–71 ja 5111 ning § 541 lõikeid 11 ja 4.
[RT I, 19.03.2019, 2–jõust. 29.03.2019]

Commented [A1]: Vt Villu osa.

§ 77. Registri avalikkus

(1) Registri kanded on avalikud. Igaühel on õigus tutvuda avaliku toimikuga ning saada registrikaardist ja avalikus toimikus olevast dokumendist ärakirju.

[RT I, 18.12.2012, 3–jõust. 19.12.2012]

(2) Isiku nõudel annab notar tõendi, et kannet ei ole muudetud või et teatud kannet registris ei ole.

[RT I, 09.05.2017, 1–jõust. 01.07.2017]

(3) Registriandmete ja toimikutega on võimalik tutvuda notaribüroos või vastava veebilehe kaudu.

Registri kinnitatud väljatrükke on võimalik saada notaribüroost.

[RT I, 09.05.2017, 1–jõust. 01.07.2017]

(4) Registritoimikuga võib tutvuda isik, kellel notar on tuvastanud selleks õigustatud huvi. Tutvumisest keeldumisele kohaldatakse notariaadiseaduse § 41.

[RT I, 09.05.2017, 1–jõust. 01.07.2017]

§ 78. Registrisse kantavad andmed ja registriale esitatavad dokumendid

(1) Registrisse kantakse seaduses ettenähtud andmed.

(2) Mittetulundusühing on kohustatud registripidajale esitama kande aluseks olevad ja seaduses sätestatud muud dokumendid. Registripidajale esitatavas dokumendis peavad olema märgitud seaduses sätestatud andmed.

(21) Posti teel esitatud dokumendid skaneeritakse, salvestatakse elektroonilisse toimikusse ning tagastatakse avaldaja soovil lihtpostiga mittetulundusühingu aadressil. Dokumendid, mille tagastamist ei nõuta, hävitatakse pärast ühe kuu möödumist nende esitamisest.

[RT I, 09.05.2017, 1–jõust. 01.07.2017]

(3) Majandusaasta aruanne ja sellega koos esitatavad dokumendid esitatakse registriale elektrooniliselt äriseadustiku § 67 lõike 4 punkti 1 alusel valdkonna eest vastutava ministri määrusega kehtestatud korras.

[RT I 2009, 54, 363–jõust. 01.01.2010]

§ 781. Registripidajale esitatavad isikuandmed

(1) Kui seadus nõuab registripidajale esitatavas dokumendis isikukoodi näitamist, esitatakse registripidajale Eesti isikukood, selle puudumise korral välismaine isikukood ning selle puudumise korral sünnipäev, –kuu ja –aasta ning muu isikukoodi asendav tunnus, kui see on olemas. Eesti isikukoodi puudumise korral kantakse registrisse isiku välismaine isikukood. Välismaise isikukoodi puudumise korral kantakse registrisse sünnipäev, –kuu ja –aasta ning muu isikukoodi asendav tunnus, kui see on olemas. Välismaise isikukoodi või isikukoodi asendava tunnuse registrisse kandmiseks peab taotleja avalduses olema märgitud isikukoodi või seda asendava tunnuse andnud riik.

[RT I, 09.05.2017, 1–jõust. 01.07.2017]

(2) Avalik-õiguslik juriidiline isik peab registripidajale esitatavas dokumendis lisaks registrikoodile viitama seadusele, millega antud isik on loodud. Juriidiline isik ei pea esitama registripidajale registrikoodi või muud registreerimisnumbrit, kui ta ei kuulu avalikku registrisse kandmisele.

(3) Füüsilise isiku elukohana esitatakse registripidajale ja kantakse registrisse kohaliku omavalitsuse üksus, kus ta elab.

(4) Juriidilise isiku asukohana esitatakse registripidajale ja kantakse registrisse kohaliku omavalitsuse üksus, kus ta asub.

(5) Isiku aadressina esitatakse registripidajale isiku elu- või asukohaks oleva aadressiobjekti aadressiandmete süsteemi infosüsteemis registreeritud koha-aadress (hoone ja hooneosa number, liikluspinna või väikekoha nimi, maaüksuse nimi, asula, selle olemasolu korral linnaosa nimi, kohaliku omavalitsuse üksuse ja maakonna nimi) ning sihtnumber. Kui isik on rahvastikuregistri objekt, kantakse registrisse isiku rahvastikuregistri kantud elukoha andmed.

[RT I, 10.03.2017, 1–jõust. 30.09.2017]

(51) Välisriigi puhul näidatakse elu- ja asukoha ning aadressi andmetes ka osariik, provintsi või muu haldusüksus, kui see on olemas, ning välisriik.

[RT I 2006, 61, 456–jõust. 01.01.2007]

(6) Mittetulundusühingu juhatuse liige ja likvideerija ning sihtasutuse juhatuse ja nõukogu liige ning likvideerija, kes ei ole Eesti rahvastikuregistri andmesubjektiks, esitab registripidajale ka oma aadressi ning teatab viivitamata selle muudatustest.

[RT I, 17.11.2017, 1 – jõust. 01.01.2019]

§ 79. Registri kanne

(1) Registri kanne tehakse mittetulundusühingu juhatuse avalduse põhjal, kohtuotsuse alusel või muul seaduses sätestatud alusel. Registripidajale avalduse või muude dokumentide esitamiseks õigustatud isik on kohustatud seda tegema.

(2) Registripidajale esitav avaldus peab olema notariaalselt kinnitatud. Kui avaldus sisaldab asutamislepingus, peab asutamisleping olema notariaalselt kinnitatud.

(3) Registripidajale esitatavale avaldusele alla kirjutama õigustatud isik võib volitada alla kirjutama teist isikut. Avaldusele allakirjutamiseks antud volikiri peab olema notariaalselt kinnitatud.

(31) Notariaalselt kinnitatud avaldus ning avalduse esitamise volikiri loetakse võrdseks digitaallalkirjastatud avalduse ja volikirjaga.

(32) Kui digitaallalkirjastatud avalduse saab esitada otse arvutis peetava mittetulundusühingute ja sihtasutuste registri infosüsteemi, ei või avaldust esitada e-posti teel. Vastasel juhul tagastab registripidaja e-postiga esitatud avalduse seda registripäevikusse kandmata, märkides ära tagastamise põhjuse.

[RT I 2006, 61, 456 – jõust. 01.01.2007]

(4) [Kehtetu – RT I 2005, 39, 308 – jõust. 01.01.2006]

(5) Registripidaja keeldub kande tegemisest, kui avaldus või sellele lisatud dokumendid ei vasta seadusele.

§ 80. Kande õiguslik tähendus

(1) Registri kanne jõustub, kui kandlele on alla kirjutanud kandemääruse täitnud isik ja kande otsustamiseks pädev isik.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 01.01.2006]

(2) Kanne kehtib kolmanda isiku suhtes õigena, välja arvatud juhul, kui kolmas isik teadis või pidi teadma, et kanne ei ole õige. Kannet ei loeta kehtivaks tehingute suhtes, mis tehakse 15 päeva jooksul pärast kande tegemist, kui kolmas isik tõendab, et ta kande sisu ei teadnud ega pidanudki teadma.

[RT I 2009, 13, 78 – jõust. 01.07.2009]

(3) Kui registrisse kandmisele kuuluvaid asjaolusid ei ole registrisse kantud, on neil asjaoludel kolmanda isiku suhtes õiguslik tähendus üksnes juhul, kui kolmas isik neist teadis või pidi teadma.

(4) [Kehtetu – RT I 2008, 59, 330 – jõust. 01.01.2009]

§ 81. Ametiasutuste teatamiskohustus

Kohus, riigi- või kohaliku omavalitsuse asutus ning notar on kohustatud teatama registripidajale neile ametiseisundi tõttu teatavaks saanud registriandmete ebaõigsusest ja registrile esitamata andmetest.

§ 82. Kande tegemine avalduseta

(1) Kui registripidajal on andmeid tehtud kande ebaõigsuse kohta või kande puudumise kohta, võib ta teha vastavaid järelepärimisi.

(2) Kande ebaõigsuse või puudumise kindlakstegemisel teatab registripidaja sellest mittetulundusühingule, kelle avalduse alusel tulnuks kanne teha. Kui kahe nädala jooksul teatamisest ei ole kande tegemisele, parandamisele või kustutamisele vastu vaieldud, teeb, parandab või kustutab registripidaja kande ise.

(3) Avalduseta kande tegemine ei vabasta avalduse esitama pidanud mittetulundusühingut kohustusest tasuda kande tegemiseks ettenähtud riigilõivu. Kui kande ebaõigsus tekkis registripidaja tegevuse tõttu, vabastab ta kandemäärusega mittetulundusühingu riigilõivu tasumisest.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kande tegemine tooks kaasa mittetulundusühingu registrist kustutamise, võib registripidaja kohtus algatada sundlõpetamise.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud juhul võib registripidaja määrata kohustatud isikutele trahvi tsiviilkohtumenetluse seadustiku §-s 601 sätestatud korras.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 01.01.2006]

§ 83. Registri koosseis

Registri koosseisu kuulub:

1) registrikaart;

[RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

2) avalikud toimikud;

3) registritoimikud.

§ 84. Registrikkaart

[RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

- (1) Registrisse kantud mittetulundusühingu kohta avatakse eraldi registrikkaart.
- (2) [Kehtetu – RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

§ 85. Avalik toimik

- (1) Registrisse kantud mittetulundusühingu kohta avatakse avalik toimik.
 - (2) Avalikus toimikus säilitatakse dokumente, mille mittetulundusühing on registripidajale seaduse kohaselt esitanud. Samuti säilitatakse avalikus toimikus registripidajale tema nõudmisel esitatud andmeid mittetulundusühingu liikmeskonna kohta.
 - (3) Registripidajale esitatakse dokumendi originaal või notariaalselt või ametlikult kinnitatud ärakiri. Ametlikult kinnitatud ärakiri võib olla elektrooniline. Sellisel juhul asendab kinnituse andnud isiku nime ja allkirja ning asutuse pitseri isiku digitaalallkiri või asutuse digitaalne tempel.
- [RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

§ 86. Registritoimik

- (1) Registrisse kantud mittetulundusühingu kohta avatakse registritoimik.
- (2) Registritoimikus säilitatakse mittetulundusühingu kohta käivaid dokumente, mis ei kuulu säilitamisele avalikus toimikus.

§ 87. Registripäevik

[Kehtetu – RT I, 09.05.2017, 1 – jõust. 01.07.2017]

§ 88. Registrikood

Mittetulundusühingule antakse registrisse kandmisel kordumatu registrikood.

§ 89. Mittetulundusühingu registrikaardi andmed

Mittetulundusühingu registrikaardile kantakse tema kohta järgmised andmed:

- 1) registrikood ja registrikannete järjekorranumbrid;
 - 2) nimi;
 - 3) asukoht ja aadress;
 - 4) juhatuse liikme andmed;
 - 41) äriseadustiku §-s 631 nimetatud kontaktisiku nimi või ärinimi, isiku- või registrikood ning mittetulundusühingule suunatud tahteavalduste ja mittetulundusühingu menetlusdokumentide kätetoimetamise aadress;
- [RT I, 20.04.2017, 1 – jõust. 15.01.2018]
- 5) pankrotihalduri andmed;
 - 6) likvideerija andmed;
 - 7) juhatuse liikmete ja likvideerijate esindusõiguse kord, kui see erineb seaduses ettenähtud üldreeglist;
 - 8) põhikirja kinnitamise aeg;
- [RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]
- 81) majandusaasta algus ja lõpp;
- [RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]
- 9) tegutsemistähtaeg, kui mittetulundusühing on asutatud tähtajaliselt;
 - 10) lõpetamine;
 - 11) ühinemine ja jagunemine;
 - 12) pankroti väljakuulutamise ning pankrotimenetluse lõppemine;
 - 13) registrist kustutamine;
 - 14) likvideeritud ühingu dokumentide hoidja andmed;
 - 15) kande kuupäev;
- [RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]
- 16) viited varasematele ja hilisematele kannetele ning märkused.

§ 891. Kande otsustamisest taandamine

Kohtunik ega kohtunikuabi ei või läbi vaadata mittetulundusühingu ega sihtasutuse registriasja, kui:

- 1) mittetulundusühingu või sihtasutuse asutajaks või juhatuse liikmeks või sihtasutuse nõukogu liikmeks või sihtasutuse auditoriks on kandemääruse tegemiseks pädev isik või tema abikaasa või elukaaslane või muu tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 23 punktides 2 ja 3 nimetatud isik;
- 2) muud asjaolud tekitavad kahtlusi tema erapooletuses.

[RT I 2005, 39, 308 – jõust. 01.01.2006]

§ 90. Registrikartide hoidmise kord

[Kehtetu – RT I, 18.12.2012, 3 – jõust. 19.12.2012]

8. peatükk

SEADUSE RAKENDAMINE

§ 91. Käesoleva seaduse kohaldamine mittetulundusühingutele, nende liitudele ja muudele mittetulunduslikele ühendustele

(1) Alates 1996. aasta 1. oktoobrist võib mittetulundusühinguid asutada ainult käesolevas seaduses sätestatud korras ja neile kohaldatakse käesolevas seaduses sätestatud.

(2) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulundusühingutele ja nende liitudele, samuti muudele mittetulunduslikele ühendustele kohaldatakse nende mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmiseni [mittetulundusühingute seaduse §-s 1](#), § 2 lõike 1 esimeses lauses, §-s 3, § 4 lõigetes 2 ja 3, §-s 5, § 12 lõikes 1, lõike 2 esimeses lauses, lõigetes 3 ja 4, §-des 13–22, § 23 lõigetes 1 ja 11, §-des 24–26, § 27 lõikes 1, lõike 2 esimeses lauses, lõikes 3, lõike 4 esimeses lauses, §-des 28–45, § 46 lõike 1 esimeses lauses ja lõikes 2 ning §-des 47–55 sätestatud. Kui mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse põhikiri on vastuolus käesoleva seadusega, kohaldatakse seaduses sätestatud.

(3) Ettevõttereregistrisse kantud mittetulundusühingu kandmisel mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kohaldatakse kogu mittetulundusühingute seadust.

§ 92. Ühinemine ja jagunemine

(1) Registrisse kantud mittetulundusühingute ühinemine ja jagunemine toimub käesolevas seaduses sätestatud korras. Registrisse kantud mittetulundusühing ei või ühineda registrisse kandmata mittetulundusühinguga või ühingute liiduga ega muu mittetulundusliku ühendusega.

(2) Mittetulundusühinguna registrisse kandmata mittetulundusühingute, ühingute liitude ja muude mittetulunduslike ühenduste ühinemine ja jagunemine ei ole lubatud.

§ 93. Registrisse kandmise avaldus

(1) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud ja Eesti Vabariigi ettevõtete, asutuste ja organisatsioonide registris (edaspidi *ettevõttere register*) registreeritud mittetulundusühing, ühingute liit või muu mittetulunduslik ühendus, mis vastab käesoleva seaduse nõuetele, kantakse mittetulundusühinguna registrisse tema avalduse põhjal. Mittetulundusühinguna kantakse registrisse ka ettevõttere registris registreerimata mittetulundusühingud, mis on asutatud enne mittetulundusühingute ja nende liitude seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt.

(2) Registrisse kandmise avalduses tuleb märkida mittetulundusühingu kohta seaduses sätestatud andmed ning avaldusele lisada seaduses sätestatud dokumendid peale asutamislepingu, samuti tema ettevõttere registris registreerimise tunnistus ning üldkoosoleku või volinike koosoleku protokoll, millega on kinnitatud põhikirja kehtiv redaktsioon ning valitud avaldusele allakirjutanud juhatuse. Käesoleva paragrahvi lõike 1 teises lauses nimetatud mittetulundusühingud esitavad registripidajale ettevõttere registris registreerimise tunnistuse asemel oma asutamiseotsuse ja muud asutamise aluseks olevad dokumendid. Kohtunik või kohtunikuabi peab vastava avalduse kohta otsuse tegema kahe kuu jooksul, arvates selle ja kõigi muude ettenähtud dokumentide esitamisest. Kui mittetulundusühingu kandeavalduse vaatas läbi registresekretär ning kande tegemise otsustas kohtunik, kirjutab kandele kohtuniku asemel alla registresekretär.

(3) Mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse põhikiri peab mittetulundusühinguna registrisse kandmiseks olema viidud kooskõlla käesolevas seaduses sätestatuga.

(4) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulunduslike ühendused, mille eesmärgiks on vara sihtotstarbeline kogumine ja jagamine ning millel on liikmed, võib ümber kujundada sihtasutuseks vastavalt sihtasutuste seadusele. Ümberkujundamise otsustab ja uue põhikirja võtab vastu ühenduse liikmete üldkoosolek. Liikmetele kuuluvad sihtasutuse asutajate õigused.

(5) Ümberkujundamisel käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud asjaoludel ei maksustata sihtasutusele üleantavat vara tulu- ja käibemaksuga.

(6) [Käesoleva seaduse § 91](#) lõikes 2 nimetatud mittetulunduslike ühenduste põhikirjas muudatuste tegemine ja ettevõttere registris registreerimisele kuuluvate andmete muutmine toimub enne 1996. aasta 1. oktoobrit kehtinud korras.

§ 94. Märked registrites

(1) Ettevõttere registrisse kantud mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse mittetulundusühinguna registrisse kandmisel tehakse registripidaja teate alusel ettevõttere registri kandes sellekohane märge.

(2) Enne 1996. aasta 1. oktoobrit asutatud mittetulundusühingu, ühingute liidu või muu mittetulundusliku ühenduse mittetulundusühinguna registrisse kandmisel tehakse registrisse märke

mittetulundusühingu varasema registreerimise kohta ettevõtteregestris, näidates ära endise registrinumbri.

§ 95. Registri kustutamine

(1) Ettevõtteregestrisse kantud mittetulundusühingud, nende liidud ning muud mittetulunduslikud ühendused (edaspidi *ühendus*), mida ei ole 1999. aasta 1. märtsiks mittetulundusühinguna registrisse kantud või mille registrisse kandmiseks ei ole selleks ajaks registripidajale avaldust esitatud või mille registrisse kandmise avaldus on jäetud pärast seda kuupäeva rahuldamata, loetakse sundlõpetatuks. Ettevõtteregestrisse kantud erakonna suhtes kehtib sama tähtajana 1998. aasta 1. oktoober.

(1¹) Siseministeeriumis peetavasse Eesti kirikute, koguduste ja koguduste liitude registrisse kantud juriidilistele isikutele ei laiene käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tähtaeg ning need juriidilised isikud kantakse registrisse kirikute ja koguduste seaduses ettenähtud tähtajal ja korras.

(2) Ettevõtteregestri pidaja avaldab ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded teate ühenduse sundlõpetamisest. Kui registripidaja teeb ühenduse registrisse kandmise kohta otsuse, millega jätab avalduse rahuldamata pärast 1999. aasta 1. märtsi või erakonna avalduse pärast 1998. aasta 1. oktoobrit, avaldab registripidaja ise teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

(3) Sundlõpetamise teates tuleb märkida, et ühenduse võlausaldajad ja liikmed esitaksid kahe kuu jooksul teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avaldamisest arvates ühenduse asukohajärgsele kohtule avalduse likvideerimise läbiviimiseks likvideerijate määramise kohta või pankroti väljakuulutamise kohta.

(4) Sundlõpetatud ühenduse juhatuse või seda asendava organi esindusõigus säilib kuni kohtu poolt likvideerija määramiseni või pankroti väljakuulutamiseni või ühenduse ettevõtteregestrist kustutamiseni. Muudatusi juhatuse või seda asendava organi koosseisus võib kuni selle ajani teha mõjuval põhjusel kohtu loal ja nad jõustuvad ettevõtteregestris registreerimisel. Mõjuvaks põhjuseks loetakse eeskätt:

- 1) pikaajalist või rasket haigust, mille tõttu muutub võimatuks juhatuse või seda asendava organi liikme kohustuste täitmine;
- 2) juhatuse või seda asendava organi liikme surma, teadmata kadunuks või surnuks tunnistamist, samuti teovõimetu tunnistamist;
- 3) kohtuotsuse jõustumist, millega määrati vabaduskaotuslik karistus;
- 4) kohtuotsuse jõustumist, millega juhatuse või seda asendava organi liikmel võeti ära õigus teataval tegevusalal tegutsemiseks;
- 5) alalist elamaasumist välismaale.

(5) Sundlõpetatud ühendus ei tohi:

- 1) võõrandada, rendile anda ega piiratud asjaõigustega koormata ühendusele kuuluvaid kinnisasju, riiklikusse registrisse kantavaid vallasasju (hooned, sõidukid jne) ega osalust äriühingutes (osad, aktsiad);
- 2) muuta põhikirja;
- 3) asutada teisi juriidilisi isikuid.

(6) Käesoleva paragrahvi lõike 5 punktis 1 sätestatud piirangud kehtivad kuni kohtu poolt likvideerija määramiseni või pankroti väljakuulutamiseni. Nimetatud piirangud kehtivad kolmandate isikute suhtes.

(7) Sundlõpetatud ühenduse võlausaldajatel ja liikmetel on kahe kuu jooksul ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded sundlõpetamisteate avaldamisest alates õigus esitada ühenduse asukohajärgsele kohtule avaldusi likvideerimise läbiviimiseks likvideerija määramise kohta või pankroti väljakuulutamise kohta.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel esitatavas avalduses likvideerimise läbiviimise kohta tuleb esitada:

- 1) andmed sundlõpetatud ühenduse kohta, sealhulgas viide ametliku väljaande Ametlikud Teadaanded numbrile, kus ilmus sundlõpetamisteade;
- 2) avalduse esitaja nimi ning elu- või asukoht ja postiaadress;
- 3) andmed avalduse aluseks oleva nõude suuruse, aluse ja maksetähtaja kohta, kui taotluse esitas võlausaldaja; sel juhul lisatakse tõendid avalduse aluseks oleva nõude olemasolu kohta;
- 4) taotlus likvideerija määramise kohta, tema nimi ning elukoht ja postiaadress. Avaldusele tuleb lisada isiku nõusolek, kelle likvideerijaks määramist taotletakse, välja arvatud juhul, kui taotletakse ettevõtteregestrisse kantud ühenduse juhi likvideerijaks määramist. Samuti tuleb avaldusele lisada riigilõivu tasumise tõend.

(9) Kohus võib sundlõpetatud ühenduse likvideerijaks määrata eeskätt vastava ühenduse ettevõtteregestrisse kantud juhi, kes on kohustatud likvideerija ülesanded vastu võtma, kui tegemist ei ole käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud mõjuvate põhjustega.

(10) Kui kohus on juba määranud sundlõpetatud ühendusele likvideerija, käsitletakse järgmisi avaldusi likvideerimise läbiviimise kohta nõuetest teatamisena ning kohus edastab need likvideerijale.

(11) Isik, kes on esitanud kohtule teadvalt vale avalduse likvideerimise läbiviimiseks likvideerija määramise kohta, peab hüvitama sellega ühendusele, selle võlausaldajatele ja liikmetele tekitatud kahju.

(12) Kui võlausaldajad oma avaldusi käesoleva paragrahvi lõikes 7 nimetatud tähtaja jooksul ei esita või kui likvideerimismenetlus on lõpetatud, loetakse ühendus lõppenuks ja kustutatakse registrist.

(12¹) Kui pärast ühenduse lõppenuks lugemist ja registrist kustutamist ilmneb, et ühendusel on täiendavat vara, mida likvideerimismenetluses ei käsitletud, algatab kohus registrist kustutatud ühenduse liikme avalduse alusel likvideerimise järeلمenetluse, millele rakendatakse likvideerimismenetluse kohta käivaid sätteid. Järeلمenetluse algatamisel tuleb algatamise teates märkida, et tegemist on järeلمenetlusega. Järeلمenetluses ei ole registrist kustutatud ühenduse võlausaldajatel õigust esitada jagatava vara suhtes nõudeid.

(12²) Kui pärast ühenduse lõppenuks lugemist ja registrist kustutamist ilmneb, et ühendusel on vara, kuid likvideerimismenetlus on läbi viimata või on vara ettevõttereģistris registreerimata mittetulundusühingul, mis on asutatud enne mittetulundusühingute ja nende liitude seaduse jõustumist kehtinud õigusaktide kohaselt, algatab kohus huvitatud isiku avalduse alusel likvideerimismenetluse, millele kohaldatakse käesoleva paragrahvi sätteid.

(13) Kui ühendus on lõppenud avalduste mitteesitamise tõttu, loetakse ühenduse juht, kes on ühenduse lõppemise hetkel kantud ettevõttereģistrisse, likvideeritud ühenduse dokumentide hoidjaks ja märgitakse ettevõttereģistri pidaja poolt ettevõttereģistrisse.

(14) Likvideeritud ühenduse dokumentide hoidja vastutab dokumentide säilimise eest ettenähtud säilitusaja jooksul ning on kohustatud võimaldama õigustatud huviga isikutel nendega tutvuda.

(15) [Valdkonna eest vastutav minister](#) võib oma määrusega kehtestada täpsema korra käesolevas paragrahvis nimetatud sundlõpetamise teostamiseks ning likvideerijate tasustamise korra ja piirmäärad.

§ 96. Mittetulundusühingu nimi

(1) Mittetulundusühingu kandmisel registrisse teeb registripidaja järelepärimise ettevõttereģistri pidajale ettevõttereģistris sama või sarnase nime esinemise kohta.

(2) Taotletavat nime ei kanta registrisse, kui selle nime või nimega eksitavalt sarnase nime all on registreeritud ettevõttereģistris teine mittetulundusühing, ühingute liit või muu mittetulunduslik ühendus enne taotlejat.

§ 97. [Kehtetu - [RT I 2002, 53, 336](#) - jõust. 01.07.2002]

§ 98. Relvi valdavate, samuti sõjaväeliselt korraldatud või sõjaväelisi harjutusi harrastavate ühingute registrisse kandmine

Relvi valdava, samuti sõjaväeliselt korraldatud või sõjaväelisi harjutusi harrastava mittetulundusühingu võib registrisse kanda ainult Vabariigi Valitsuse nõusolekul. Nõusoleku andmise tingimused ja kord sätestatakse seaduses.

§ 99. Töötajate ühingute tegevuse korraldamine

(1) Kuni töötajate (töövõtjate) ühingute tegevust sätestava seaduse vastuvõtmiseni kohaldatakse neile vastavalt Eesti NSV ametiühingute seaduse sätteid, mis ei ole vastuolus käesoleva seadusega.

(2) Ettevõttereģistrisse kantud ametiühingute, nende liitude ja keskliidu suhtes, mis ei ole registrisse kandmise avaldust esitanud või mille registrisse kandmise avaldus jäetakse rahuldamata, kohaldatakse [käesoleva seaduse § 95](#) alates 1999. aasta 1. detsembrist. Nimetatud ühendused võivad esitada registrisse kandmise avalduse kuni 1999. aasta 1. detsembrini.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühenduste suhtes, mille registrisse kandmise avalduses esinevate puuduste kõrvaldamiseks on vastavalt [äriseadustiku §-le 54](#) määratud tähtaeg, peatub selle tähtaja kulgemine kuni 1999. aasta 1. detsembrini.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ühenduste suhtes, mis loetakse sundlõpetatuks [käesoleva seaduse § 95](#) alusel, likvideerimismenetlust läbi ei viida.

§ 99¹. Juhatuse liikmete määramine ja tagasikutsumine

Kuni 2010. aasta 1. jaanuarini võib põhikirjaga ette näha, et [käesoleva seaduse § 19](#) lõike 1 punktis 2 nimetatud juhatuse liikmete määramise ja tagasikutsumise õigus on muul organil.

[[RT I 2009, 13, 78](#) - jõust. 01.07.2009]

§ 99². Liikmeks astumine

Enne [käesoleva seaduse § 12](#) lõike 5 jõustumist eestkostja poolt kohtu eelneva nõusolekuta või heakskiiduta astumine mittetulundusühingu liikmeks alaealise eestkostetava nimel või liikmeks astumiseks antud nõusolek või selle heakskiitmine kehtib.

[[RT I, 04.02.2011, 2](#) - jõust. 14.02.2011]

§ 100. – § 110. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 111. Rakendamise määrused

(1) Vabariigi Valitsus võib kooskõlas käesoleva seadusega anda määrusi käesoleva seaduse rakendamiseks.

(2) [Kehtetu - [RT I, 21.06.2014, 8](#) - jõust. 01.01.2015]

§ 111¹. Elektroonilise aruandluse rakendamine

[Käesoleva seaduse § 36](#) lõiget 5 kohaldatakse majandusaasta aruandele, mis on koostatud aruandeperioodi kohta, mis algab 2009. aasta 1. jaanuaril või hiljem. Majandusaasta aruanded varasemate aruandeperioodide kohta esitatakse Maksu- ja Tolliameti piirkondlikule struktuuriüksusele, lähtudes [tulumaksuseaduse §-st 55](#).

[[RT I 2008, 27, 177](#) - jõust. 10.07.2008]

§ 111². Majandusaasta perioodi registrisse kandmine

Registris olevate mittetulundusühingute majandusaasta alguse ja lõpu kannab registripidaja registrisse põhikirja järgi ilma kandeavalduse ja kandemääruseta. Kandlele ei kohaldata [käesoleva seaduse § 82](#) ega [tsiviilkohtumenetluse seadustiku § 599](#) teist lauset ning selle eest ei võeta riigilõivu.

[[RT I, 21.03.2014, 3](#) - jõust. 31.03.2014]

§ 111³. Pabertoimikute tagastamine

Enne 2014. aasta 1. aprilli esitatud paberdokumendid tagastatakse registriosakonnas kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.

[[RT I, 21.03.2014, 3](#) - jõust. 01.04.2014]

§ 111⁴. Paberdokumentide hävitamine

(1) Paberil avalikud ja registritoimikud hävitatakse, kui need on nõuetekohaselt digiteeritud ja möödunud on dokumentide tagastamiseks [käesoleva seaduse §-s 111³](#) ettenähtud tähtaeg.

(2) Pabertoimikute digiteerimise, tagastamise ja hävitamise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.

[[RT I, 21.03.2014, 3](#) - jõust. 01.04.2014]

§ 112. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 1996. aasta 1. oktoobril.